

Vestfold
FYLKESKOMMUNE

15.11.2025

Regional kystsonesplan

Planforslag

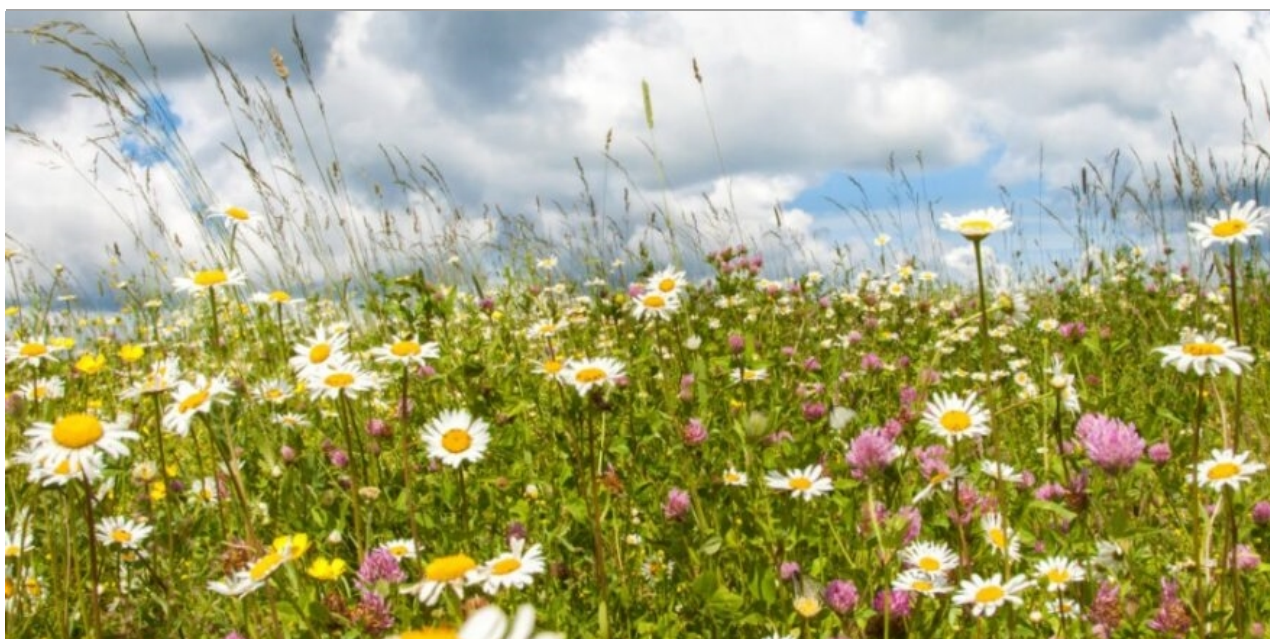

Foto: Hilde Hanson

Innhold

No table of contents entries found.

1. Innledning

Arealene langs vestfoldkysten er attraktive. Det er mange som bor, arbeider og ferierer i disse områdene. Her er det både store utbyggingsinteresser, men også store interesser knyttet til friluftsliv, natur, landskap og kulturmiljøer. Det er balansen mellom disse interessene Regional kystsoneplan (Kystsoneplanen) søker å legge til rette for.

I utgangspunktet er det *Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)* som legger rammer for arealforvaltningen i Vestfold, men langs kysten er det spesielle forvaltningsbehov som ikke håndteres av RPBA. Kystsoneplanen tar opp og styrker temaer som er spesielt relevante for kysten, for eksempel fritidsbebyggelse, landskap, friluftsliv, naturmangfold, kulturmiljø, kulturminner, og sjøarealene.

Tilsvarende er det *Regional plan for vannforvaltning i Vestfold og Telemark vannregion 2022-2027* som fastsetter miljømål i vassdrag og Oslofjorden og som foreslår tiltak for å beskytte, forbedre og gjenopprette vannmiljøet slik at målene nås. Kystsoneplanen vil vise hvordan arealforvaltningen langs kysten og i sjøområdene kan bidra til et bedre vannmiljø i Oslofjorden.

Kystsoneplanen legger til rette for at arealforvaltningen langs kysten skal være helhetlig og samordnet og basert på føre-var-prinsippet. Planen er et strategisk styringsverktøy som ivaretar en felles kurs og felles satsingsområder for kystsoneforvaltningen i Vestfold.

Kystsoneplanen skal bidra til å tydeliggjøre og utdype *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen* fra 2021. Gjennom føringer for arealforvaltningen, skal planen bidra til å styre utviklingen, ivareta plan- og bygningslovens krav i §1-8 om byggeforbud i 100-metersbeltet og støtte oppunder arbeidet med *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* (2021).

I dette dokumentet brukes begrepene **strandsone** og **100-metersbeltet langs sjøen** om hverandre, mens begrepet **kysten** dekker både de kystnære arealene i sjø (en nautisk mil utenfor grunnlinjen), strandsonen dvs. 100-metersbeltet og landområdene bak som utgjør en naturlig del av kystlandskapet, se mer i kapittel 2.

- **Kystsoneplanen bygger på Regional plan for kystsonen i Vestfold fra 2014**

Denne planen er en revisjon av *Regional plan for kystsonen i Vestfold* som ble vedtatt av fylkestinget i november 2014. Kystsoneplanen fra 2014 har bidratt til at utviklingen skjer gjennom plan og at det er færre dispensasjoner. Alle kommunene har fastsatt byggegrense mot sjø i kommuneplanen. Det er felles bestemmelser for fritidsbebyggelse i strandsonen i hele Vestfold.

Planen fra 2014 bygget på *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen* fra 2011. Kystsoneplanens alder, reviderte statlige planretningslinjer fra 2021, presset på arealene og den kritiske tilstanden i Oslofjorden, tilsier at det er behov for å revidere planen.

Revisjonen har lagt til grunn innspill som har kommet inn i planprosessen. Både *Evaluering av regional kystsoneplan for Vestfold* fra 2022 og uttalelser til planprogrammet viser at kommunene er fornøyde med store deler av kystsoneplanen fra 2014, og at planen har vært til nytte i arealforvaltningen. Innspill viser at det fortsatt er behov for felles prinsipper og retningslinjer i kystsonen.

Det er strenge lovkrav og statlige planretningslinjer knyttet til forvaltningen av vestfoldkysten. Kystsoneplanen følger opp disse. Kystsoneplanen viderefører mange av prinsippene og rammene fra 2014 planen. Målene er justert for å imøtekomme nye behov og utfordringer.

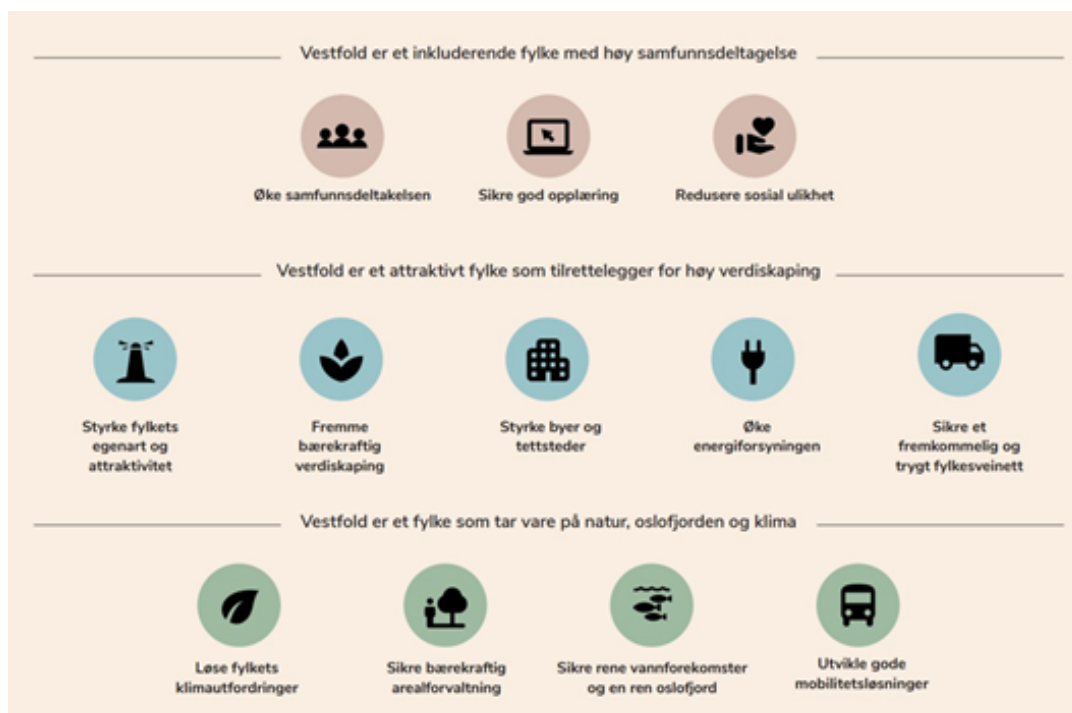
En del av retningslinjene fra 2014 planen er videreført. De som er fjernet har enten en veiledende karakter eller blitt slått sammen og forenklet. Vedlegg 4 inneholder en oversikt over hvordan retningslinjene i 2014 planen er fulgt opp i dette planforslaget.

Retningslinjene er språkvasket slik at ordlyden reflekterer at dette er retningslinjer, ikke bestemmelser. Bakgrunnen for språkvasken er at ordlyden i flere av retningslinjene i 2014 planen fremsto mer som bestemmelser enn som retningslinjer.

Retningslinjene i planforslaget peker på viktige hensyn langs vestfoldkysten og er med på å understøtte en streng forvaltning av kysten. Planforslaget innebærer fortsatt en streng forvaltning i 100-metersbeltet langs sjøen. Derfor legges det til grunn at det fortsatt skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye selvstendige fritidseiendommer i 100-metersbeltet, men det åpnes for noe utvikling av fritidsboliger bak 100-metersbeltet dersom forholdene ligger til rette for det. Planforslaget inneholder ikke lenger retningslinjer om boliger, størrelse og utforming av fritidsboliger eller forbud mot enkeltbrygger. I planbeskrivelsen (kapittel 6.3) er hensikten og virkningene av retningslinjene beskrevet.

- **Vestfoldplanen - regional planstrategi 2024-2028.**

Vestfoldplanen er den overordnede planen som gir retning til samfunnsutviklingen i fylket og for prioriteringer av fylkeskommunens egne ressurser. Vestfoldplanen definerer både fylkesmål og hovedmål. De tre fylkesmålene er overordnet og styrende, og reflekterer felles ambisjoner og verdier. De er strukturert etter de tre bærekraftsdimensjonene. De 12 hovedmålene er konkrete, viser mulighetsrommet og gir retning for arbeidet ut fra fylkeskommunes virkemidler, verktøy og handlingsrom.

Målene i kystsoneplanen støtter opp under hovedmålene i Vestfoldplanen. Forslaget til kystsoneplan har følgende mål:

- Utføre en helhetlig, samordnet arealforvaltning basert på føre-var-prinsippet.
- Bidra til å forbedre miljøtilstanden i Oslofjorden.
- Ivareta og øke naturområder og sammenhengen mellom dem.
- Ivareta landskapskvalitetene og kystens kulturmiljø.
- Opprettholde og styrke attraktiviteten til områder som er viktige for friluftsliv.
- Øke attraktiviteten til de sjønære arealene i byer og tettsteder.
- Legge til rette for et variert og bærekraftig næringsliv langs kysten.

Tabellen under viser koblingen mellom hovedmål i Vestfoldplanen og mål i kystsoneplanen. I tillegg er hvert mål i kystsoneplanen koblet til FNs bærekraftsmål.

Hovedmål Vestfoldplanen	Mål i kystsoneplan	FNs bærekraftsmål
Sikre bærekraftig arealforvaltning	Utføre en helhetlig, samordnet arealforvaltning basert på føre-var-prinsippet.	17 Samarbeid om å nå målene
Sikre rene vannforekomster og en ren Oslofjord	Bidra til å forbedre miljøtilstanden i Oslofjorden	14 Livet i havet
Løse fylkets klimautfordringer	Ivareta og øke naturområder og sammenhengen mellom dem.	14 Livet i havet 15 Livet på land
Styrke fylkets egenart og attraktivitet	Ivareta landskapskvalitetene og kystens kulturmiljøer.	11 Bærekraftige byer og samfunn
Styrke fylkets egenart og attraktivitet	Opprettholde og styrke attraktiviteten til områder som er viktige for friluftsliv.	10 Mindre ulikhet

Fremme bærekraftig verdiskaping	Legge til rette for et variert og bærekraftig næringsliv langs kysten.	12 Ansvarlig forbruk og produksjon
Styrke byer og tettsteder	Øke attraktiviteten til de sjønære arealene i byer og steder.	11 Bærekraftige byer og samfunn

UTKAST

1.1. Overordnede føringer

- Byggeforbudet i plan- og bygningsloven

Det er et generelt byggeforbud i strandsonen dvs. i 100-metersbeltet langs sjøen, jf. Plan- og bygningsloven (pbl) §1-8. Byggeforbudet gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, jf. §§11-9 nr.5 og 12-7 nr.2.

Byggeforbudet i strandsonen innebærer at det ikke er tillatt å iverksette oppføring, rivning, endring, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, terrenginngrep eller opprettelse og endring av eiendom. Byggeforbudet gjelder også annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med arealformål, planbestemmelser og hensynssoner.

Byggeforbudet i strandsonen langs sjøen gjelder også for eldre planer uten fastsatt byggegrense. Dersom kommunen har åpnet for utbygging og fastsatt byggegrense i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, gjelder ikke lovens byggeforbud.

I kommuneplanens arealdel kan kommunen gi bestemmelser som tillater visse tiltak i strandsonen, jf. pbl. § 11-11 nr. 4. Dette gjelder nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag, landbruk, fiske, fangst, akvakultur og ferdsel til sjøs, jf. pbl. § 11-7 nr. 5 og 6.

- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (2021)

De statlige planretningslinjene (SPR-S) gjelder i strandsonen dvs. i 100-metersbeltet langs sjøen. Formålet er å tydeliggjøre nasjonal arealpolitikk og sikre nasjonale og regionale interesser i 100-metersbeltet langs sjøen. Strandsoneforvaltningen skal bidra til en bærekraftig utvikling i tråd med FNs bærekraftsmål.

De statlige planretningslinjene skal bidra til at det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen og at unødvendig bygging langs sjøen unngås, jf. pbl. § 1-8. Planretningslinjene utdyper plan- og bygningsloven og gir statlige føringer for kommunenes og fylkeskommunenes planlegging og saksbehandling, jfr. kap.1 Formål.

Selv om planretningslinjene gjelder for landarealene i strandsonen, bør planleggingen skje helhetlig slik at det blir god sammenheng mellom arealbruken i strandsonen, i sjøen og på landområdene bak 100-metersbeltet, jf. Kap. 2 Virkeområde.

SPR-S deler kysten i Norge i soner for en differensiert forvaltning. Vestfold ligger i sone 1 der kapittel 8 inneholder særskilte planretningslinjer for Oslofjordområdet. Det fremgår av planretningslinjene i kapittel 8.1 at byggeforbudet i 100-metersbeltet langs sjøen skal praktiseres strengt i planleggingen og dispensasjoner skal unngås.

- Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv (2021)

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv utarbeidet av Klima- og miljødepartementet i 2021, viser viktige prioriteringer for Oslofjorden, i første omgang fram mot 2026. Målene med tiltaksplanen er at fjorden skal oppnå god miljøtilstand, at naturmangfoldet blir ivaretatt, viktige naturverdier blir restaurert og at det er muligheter for et aktivt friluftsliv.

Oslofjorden har vært en av Norges mest artsrike fjorder. Nå er tilstanden alvorlig. Miljøtilstanden i store deler av Oslofjorden er ikke tilfredsstillende. Det samme er tilfelle for mange av

kystvannsforekomstene i Vestfold. Det biologiske mangfoldet har hatt og er fortsatt i en negativ utvikling. Ses hele Oslofjordområdet under ett, er en tredjedel av strandsonen tilgjengelig for allmennheten.

Den helhetlige tiltaksplanen er delt inn i syv innsatsområder som tar for seg temaene:

- Redusere utslipp fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse.
- Redusere avrenning fra jordbruk.
- Redusere tilførsler av miljøgifter og marin forurensning.
- Ivareta sårbare arter, utvalgte naturtyper og kulturminner.
- Restaurere naturverdier.
- Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv.
- Tverrgående tiltak for en helhetlig forvaltning av Oslofjorden.

1.2. Arealutvikling og forvaltning

I Vestfold bor det cirka 256 000 mennesker (SSB, 2024a). Av disse bor 13 000 personer i strandsonen. Det er forventet en befolkningsøkning til 286 500 mennesker i Vestfold i 2050 og presset på både fjorden og strandområdene vil øke som et resultat av dette (Kilder: SSB tabell 07459 og 14288).

I 2024 var det i overkant 18 000 bygninger i strandsonen. Av disse var 11 140 boliger (garasjer og uthus til boliger medregnet) og 5 248 fritidsboliger (SSB, 2024e). Det er store hytte- og campingkommuner i Vestfold. De fleste fritidsboligene finnes i Larvik, Sandefjord og Færder kommuner. Larvik kommune er en av landets største campingkommune, med ca. 27 campingplasser.

Deler av strandsonen i Vestfold er utilgjengelig for allmennheten. Dette er det flere grunner til, blant annet topografiske forhold, landbruk, bygg, vei, næringsområder og privatisering av eiendom. Over tid har strandsonen blitt gradvis mindre tilgjengelig for allmennheten på tross av at det har vært byggeforbud siden 1960 tallet. SSB sin statistikk viser at mindre enn 40% av strandsonen i Vestfold er tilgjengelig for allmennheten. Men strandsonen i Vestfold er lang, og tilgjengeligheten varierer.

Statistikken om tilgjengelig strandsone tar utgangspunktet i påvirkningen fra bygninger. I tillegg privatiseres områder ved at utmark omgjøres til innmark og dette påvirker også natur- og kulturverdiene. Inngrepene kan virke beskjedne, men sett over en eller flere tiårsperioder er endringene betydelige.

Noe privatisering av eiendom skjer gjennom ulovlige tiltak som er med på å skape hindringer for allmennheten i strandsonen og begrenser tilgangen til sjøen. Ulovlige tiltak i strandsonen kan blant annet være tiltak det ikke er gitt tillatelse til. Ulovlige tiltak er med på å hindre allmenn ferdsel og bruk i strandsonen og er en utfordring for friluftslivet. Flere av kommunene er i gang med prosjekter om ulovlighetsoppfølging.

Arealbruken langs kysten styres av kommunenes arealplanlegging, denne skal følge opp regionale og nasjonale føringer. Byggeforbudet i pbl. § 1-8 gjelder strandsonen dvs. i 100-metersbeltet

langs sjø, også i byer og tettsteder, men kan fravikes gjennom kommunale arealplaner og dispensasjoner. I kommuneplanens arealdel har kommunene lagt inn byggegrenser mot sjø som opphever byggeforbudet. Bak byggegrensen kan arealene utvikles i samsvar med gjeldende arealplaner. I henhold til *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs kysten* fra 2021 (SPR-S), skal virkningene av utbyggingen for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser vurderes grundig.

Statistikken fra SSB viser at antall bygg i strandsonen har økt jevnt de siste tjue årene. I 2024 var det 710 flere bygninger i strandsonen enn i 2018. Av disse var 266 boliger, 144 fritidsboliger, mens resten var stort sett mindre bygninger som garasjer og uthus (SSB 2024e).

Fylkeskommunen har undersøkt hva som ligger bak tallene og statistikken fra SSB. De nye boligene er hovedsakelig oppført i områder som transformeres eller som fortetting på arealer som er avsatt til utbyggingsformål i kommuneplanenes arealdel. De nye fritidsboligene er hovedsakelig en konsekvens av at tidligere bygg er revet og gjenoppført eller bygget på arealer som er avsatt til utbyggingsformål i kommuneplanenes arealdel. Fylkeskommunens undersøkelser viser at byggingen hovedsakelig skjer i tråd med gjeldende arealplaner.

Dispensasjoner I perioden 2019 – 2022 er det søkt om 664 tiltak i strandsonen som krever dispensasjon. Det er stort sett mindre tiltak det gis dispensasjon for og tiltakene er stort sett knyttet til eksisterende fritidsbebyggelse. Antallet tiltak godkjent gjennom dispensasjon sier ikke nødvendigvis noe om hvor mye av strandsonen kommunen tillater bygd ned totalt sett. Planpraksis og dispensasjonspraksis må ses i sammenheng, men tiltakene bidrar samlet sett til en bit-for-bit-nedbygging av landskapet, naturen og tilgangen til strandsonen i Oslofjorden.

2. Planens virkeområde

Virkeområdet for kystsoneplanen er:

- strandsonen dvs. 100-metersbeltet langs sjøen
- naturområder og landskap bak strandsonen som har en landskapsøkologisk eller visuell sammenheng med strandsonen og som oppleves som en del av kystlandskapet
- de kystnære arealene i sjø

De kystnære arealene i sjø omfatter alle øyer, holmer og skjær en nautisk mil utenfor grunnlinjene, vannflaten, vannvolumet og sjøbunnen. Virkeområdet i sjø samsvarer med det arealet kommunene skal planlegge etter plan- og bygningsloven, jf. pbl. § 1-2 Lovens virkeområde: I sjøområder gjelder loven ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene.

Det vil være innholdet i de regionale retningslinjene som styrer hvor de gjelder. For eksempel inneholder kystsoneplanen regionale retningslinjer som gjelder for naturområder bak 100-metersbeltet som naturlig henger sammen med strandsonen. Landskapsanalysen, synlighetsanalysen og temakart som viser store sammenhengende naturområder er viktige grunnlag, for å avgrense kystsonen.

Kystsoneplanen fra 2014 hadde et avgrenset virkeområde. Denne avgrensningen ble opprinnelig satt i *Rikspolitiske retningslinjer for planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjorden* fra 1993. I henhold til SPR-S pkt. 3 bør planleggingen langs kysten skje slik at det blir god sammenheng mellom arealbruken i strandsonen, i sjøen og på landområdene bak 100-metersbeltet.

Avgrensning av kystsonen

Dersom kommunene ønsker større forutsigbarhet, kan de velge å avgrense kystsonen i forbindelse med kommuneplanens arealdel. Forslaget bør være i samsvar med målene i kystsoneplanen og sendes på høring.

Et utgangspunkt kan være den avgrensningen som fulgte av SPR 2011 og kystsoneplanen fra 2014.

Videre legges følgende kriterier til grunn for avgrensning av kystsonen:

- a) Omfatter 100-metersbeltet i de største byene: Holmestrand, Horten, Tønsberg, Sandefjord og Larvik by.
- b) Kystkulturstedene, enkeltstående eksempler på den særegne kystkulturen i området.
- c) Omfatter områder som er tydelig eksponert mot sjøen, jf. temakart synlighetsanalyse.
- d) Følger topografien i landskapet som gir en entydig og logisk avgrensning, eventuelt veier eller andre elementer i landskapet.
- e) Omfatter sammenhengende naturområder som berører strandsonen jf. temakart sammenhengende naturområder.

Landskapsanalysen, synlighetsanalysen og temakartet som viser sammenhengende naturområder er viktige grunnlag. Temakartene er tilgjengelig her: [Kystsoneplan](#)

3. Mål og utfordringer

Hensikten med planen

Hensikten med planarbeidet er å utarbeide felles retningslinjer og rammer for arealbruken i de kystnære områdene, på land og i sjø og på tvers av kommunegrensene. Kystsoneplanen skal bidra til å tydeliggjøre og utdype *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen* fra 2021 slik at den tilpasses Vestfold.

Regionale og nasjonale verdier langs kysten skal ivaretas på en bærekraftig, helhetlig, langsiktig og forutsigbar måte. Planen skal oversette nasjonale rammer for arealpolitikk i strandsonen til regionale forhold og bidra til gode helhetsløsninger og felles forståelse. Den skal være et hensiktsmessig verktøy for stat, fylkeskommune og kommunene til bruk i arealforvaltningen.

Gjennom rammer for arealforvaltning, skal planen bidra til utvikling der det er riktig og forsvarlig, ivareta byggeforbudet og støtte oppunder arbeidet med *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Målene

Forslag til mål innebærer å styrke og ivareta landskap, natur og kulturmiljø for å opprettholde vestfoldkystens attraktivitet. Arealforvaltningen langs vestfoldkysten har som mål å:

Utføre en helhetlig, samordnet arealforvaltning basert på føre-var-prinsippet.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal arbeide for at kystområdene i Vestfold forvaltes etter tilnærmet lik praksis i hele fylket. I tilfeller der det er et mangelfullt kunnskapsgrunnlag skal føre-var-prinsippet legges til grunn for utviklingen.

Helhetlig, samordnet arealforvaltning

Kystsoneplanen er et strategisk styringsverktøy som tar til orde for en felles kurs og felles satsingsområder. Planen legger rammer for utviklingen på tvers av kommunegrensene. De regionale retningslinjene i planen er en konkretisering av hva som skal gjøres. Kystsoneplanen er en oppfordring til kommunene om å drøfte kystproblematikken i kommuneplanen. Ikke alt som kommuneplanene bør omtale når det gjelder kystproblematikk er omtalt i de regionale retningslinjene. Mye er også styrt av annet lovverk som for eksempel friluftsløven, naturmangfoldloven, kulturminneloven med flere.

De regionale retningslinjene i planen skal være med på å understøtte en god forvaltning. Etter at *Regional plan for kystsonen i Vestfold* ble vedtatt i 2014, tok kommunene flere av retningslinjene fra planen inn i kommuneplanene. Særlig viktig og omfattende var kommunenes fastsetting av byggegrenser i kommuneplanens arealdel i tråd med prinsippene i planen. Videre ble det gitt klare, felles rammer for utviklingen i områdene mellom byggegrensen og 100-metersbeltet. Alle kommunene tok inn de regionale retningslinjene om fritidsbebyggelse. Resultatet av forrige plan er en omforent og lik praksis i hele fylket av hvordan byggegrensene skal trekkes, hva som kan og ikke kan åpnes for bak byggegrensen og størrelser og utforming av fritidsboliger.

Strandsonen er utsatt for et betydelig utbyggingspress. I praksis er det kommunens administrasjon og politikere som håndterer dette presset. Ved å være enige om retningslinjer for forvaltningen i ett av Norges mest utsatte områder, minsker presset for kommunene. Med felles retningslinjer vil kommunene ha et bedre grunnlag for å avslå søknader om tiltak som er negative, og unngå argumentasjon om at nabokommunene er mer liberale.

Kysten er utsatt for klimaendringer. Endringer i havnivå, vannstands nivåer og økt fare for flom i bekker og vann er utfordringer som det må tas hensyn til i arealforvaltningen.

I tilfeller der det er et mangelfullt kunnskapsgrunnlag om miljøpåvirkninger skal føre-var-prinsippet legges til grunn for utviklingen. Før-var-prinsippet handler om at dersom virkningen av et tiltak er usikker, skal tvilen komme miljøet til gode.

Føre-var-prinsippet er et miljørettslig prinsipp om at man skal unngå vesentlig skade på naturen og miljøet når man fattet beslutninger, og at manglende kunnskap ikke skal brukes som begrunnelse for å unnlate å treffe tiltak.

Kilde: Store Norske Leksikon

Bidra til å forbedre miljøtilstanden i Oslofjorden.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal arbeide for en arealforvaltning som begrenser avrenning av forurenset vann fra vassdrag og det bebygde miljøet, og som tar hensyn til livet i sjøen.

Oslofjorden

Oslofjorden er i utgangpunktet en av Norges mest artsrike fjorder. Det er stor variasjon med øyer, holmer og skjær, og mange grunnvanns- og hardbunnsområder som gir rom for et rikt naturmangfold. Nå er fjorden i økologisk ubalanse, situasjonen er alvorlig og forvaltningen har ikke vært bærekraftig. Det er høy befolkningstetthet langs Oslofjorden, noe som bidrar til press på det rike naturmangfoldet som lever i og av fjorden. Flere dyre- og plantegrupper er i dårlig tilstand og utviklingen er negativ.

Forurensning fra landbruk, avløp og industri, overfiske og bygging i strandnære områder er tre hovedårsaker til ubalansen.

Oslofjorden mottar vann fra elver, bekker og avrenning fra arealene. Undersøkelser viser at vassdragene i Vestfold er sterkt påvirket av næringssalter fra jordbruksarealer, og utslipp fra avløp. Tilstanden i over halvparten av Vestfolds vannforekomster per 2025 oppfyller ikke vannforskriftens miljømål. Ifølge EUs vanndirektiv som Norge har forpliktet seg til å følge, betyr dette at det må gjennomføres tiltak for å nå miljømålet. Slike tiltak følger av Regional vannforvaltningsplan.

Kystzoneplanen skal bidra til en arealforvaltning som begrenser avrenning av forurenset vann fra vassdrag og det bebygde miljøet, og forhindre at vann blir ytterligere forurenset. Dette kan gjøres for eksempel ved at det etableres kantvegetasjon langs vann og vassdrag, etableres overvannsløsninger for å hindre avrenning fra bebygde arealer, og unngås byggetiltak i marine naturtyper av stor verdi.

Alle byene og mange tettsteder i Vestfold ligger langs Oslofjorden. Avrenning av forurenset overflatevann og lekkasjer fra gammelt vann- og avløpssystem påvirker vannkvaliteten. Rapporten *Gjennomføring av helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden 2022-2023* viser til at bygging og utfylling i strandnære områder gir økt belastning på økosystemene i Oslofjorden, og dette er en av hovedårsakene til at fjorden er i ubalanse. Dette øker behovet for å redusere nedbyggingen av naturarealer, planlegge gode overganger mellom sjø og land og vurdere ulike former for håndtering og rensing av overvann.

En arealforvaltning og arealplanlegging som bidrar til forbedring av tilstanden i fjorden er et viktig virkemiddel for å nå målene om et godt vannmiljø i Oslofjorden.

Ivareta og øke naturområder og sammenhengen mellom dem.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal arbeide for å bevare og øke naturmangfoldet i kystområdene. For å nå målet må inngrep i viktig natur på land og i sjøen unngås, gjenværende naturområder og sammenhengen mellom dem bør sikres, restaurering og tilbakeføring av natur i utbyggingsprosjekter bør gjennomføres og føre-var-prinsippet må legges til grunn der det mangler kunnskap om naturmangfoldet.

Natur

Vestfoldkysten er blant områdene i landet med høyest naturmangfold. Mange områder er sikret gjennom vern, men kartlegging og analyser viser at naturområdene langs kysten er fragmenterte og lite sammenhengende.

Det er generelt lite kunnskap om naturverdier i sjø. I Vestfold er det forekomster av marine naturtyper av stor verdi, som tareskog, ålegrasenger og bløtbunnsområder, men kartleggingene er stort sett av eldre dato. Tilstanden og utbredelsen er derfor usikker.

Naturmangfold går tapt som følge av blant annet arealinngrep, arealbruksendringer, forurensning og klimaendringer. Norsk rødliste for arter 2021 viser at arealendringer er den klart største negative påvirkningsfaktoren for truede arter i Norge. Om lag 90% av de truede artene i Norge er truet av arealendringer. Arealendringer omfatter blant annet utbygging av boliger og infrastruktur, omlegging av arealer fra natur til jordbruk, og hogst. En stor andel av artene som er truet av arealendringer er gjerne konsentrert til områder som er, eller har vært, viktige for mennesker. Dette er gjerne områder med godt lokalklima, rikt jordsmonn og strandsoner (Artsdatabanken, 2021), eksempelvis kystsonen i Vestfold.

I saker hvor kunnskapen er mangelfull bør føre-var-prinsippet benyttes, det vil si at inngrep som kan ha skadelige virkninger skal unngås før kunnskapsgrunnlaget for å vurdere de faktiske virkningene er til stede. Kunnskapen og bevisstheten om det biologiske mangfoldet og negative påvirkninger på dette må styrkes, spesielt i sjø.

Å ta vare på og restaurere naturgrunnlaget vil være en viktig del av kystsoneforvaltningen, både på land og i sjøen. Det kan gjøres ved å bevare naturlig terreng og vegetasjon, unngå terrenginngrep og sørge for å reetablere natur etter inngrep. Et nettverk av leveområder og forbindelsen mellom dem er viktige for å bevare naturmangfoldet av arter og økosystemfunksjoner.

Ivareta landskapskvalitetene og kystens kulturmiljø.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal arbeide for å ta vare på det særegne kystlandskapet ved å unngå utbygging i områder med verdifullt landskap, eller der landskapet er sårbart for inngrep. For å nå målet må kystlandskapet tas hensyn til når utbygging vurderes. Der det åpnes for utbygging skal tiltaket tilpasses og bygge oppunder omgivelsene, både når det gjelder utforming og plassering.

På samme måte skal det tas hensyn til nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljø og kulturminner. For å nå målet må kulturmiljø tas hensyn til når utbygging vurderes. Innenfor og tett på kulturmiljøer bør all tilrettelegging og utbygging tilpasses områdets særpreg og bygge oppunder kulturmiljøets verdier.

Landskap

Kystlandskapet er en viktig del av Vestfolds identitet, og en verdi for både besøkende og fastboende.

Holmestrand, Horten og nordre del av Tønsberg grenser mot Midtre Oslofjord. Fjorden danner her ett, stort landskapsrom, hvor Vestfoldkysten med relativt rolige terrengformer er den vestlige avgrensningen av fjordrommet. Områdene på land består i tillegg til bebygde områder, hovedsakelig av mellom- eller storskala kulturlandskap og skogsområder, i tillegg til den karakteristiske Holmestrandsskrenten.

Sjøområdene sør for Slagentangen i Tønsberg er definert som ytre Oslofjord. Her preges den ytre kysten i stor grad av skjærgården. Skjærgården langs kysten av Vestfold har stor verdi blant annet

på grunn av sine særegne, geologiske formasjoner. Landområdene innenfor består i tillegg til bebygde områder i stor grad av mindre fjorder hvor landområdene ligger skjernet med små- eller mellomskala kulturlandskap og skog.

Skjærgården er spesielt sårbar for terrenginngrep, og tiltak kan medføre varig endring av landskapskarakteren som igjen kan påvirke omgivelsene. Der landskapet er roligere og mer vegetasjonskledd, kan ny utbygging lettere innordnes, så lenge tiltaket ikke bryter med hovedtrekkene i landskapet. Hvor eksponert et tiltak er i landskapet er avgjørende for hvor stort område som blir påvirket, og må vektlegges i planleggingen

Alle tiltak i kystsonen må vurderes i forhold til dets påvirkning på landskapet. Hvor synlig tiltaket er fra omgivelsene, om tiltaket fragmenterer viktige landskapssammenhenger eller ødelegger landskapskvaliteter, om tiltaket er tilpasset landskapets skala, tiltakets formgivning og tiltakets forhold til stedets identitet er vurderinger som må gjøres i planleggingsfasen. Resultatet av disse vurderingene vil vise om tiltaket er egnet eller om det vil påvirke landskapets karakter negativt i for stor grad.

Kulturmiljø

Kysten har vært bærende for utviklingen i Vestfold til alle tider. Historisk sett har et gunstig klima, rikt plante- og dyreliv og gode vekstforhold dannet grunnlag for bosetning. En strategisk god beliggenhet som gjorde det mulig å kontrollere nødvendige ressurser og viktige ferdselsårer har forsterket dette. Beliggenheten langs Oslofjorden og nær Skagerak har gjort at fylket både er en port ut i verden og en port inn til Norge.

Langs kysten ligger sporene etter aktivitet fra steinalderen og opp i vår tid. Militærhistorien har satt spor langs kysten. Vestfolds strategiske plassering i Oslofjorden førte tidlig til behov for både losing, fyr og forsvarsverk. Etterkrigstiden brakte med seg fokus på rekreasjon, og ferie og fritid langs kysten kommer til uttrykk gjennom etablering av campingplasser, hyttebygging, leirsteder med arkitektur knyttet til dette formålet. Historiske kystkultursteder - tettsteder, gamle uthavner og handelssteder, som eksempelvis Ula, Nevlunghavn, Helgeroa, Kjerringvik, Melsomvik, Sandøysund, Ormelet, Årøysund-Middelborg, Langvika og Krukehavn er i dag attraktive både som bosted og feriesteder.

Kystens kulturmiljøer og kulturminner er sårbare for arealbruksendringer og utbyggingspress. Dette påvirker både de enkelte kulturminnene og kulturmiljøene, og deres sammenheng med landskapet rundt. Endret klimabelastning med kraftigere regn og vind er en økende trussel.

Tiltak i kystsonen må vurderes i forhold til dets påvirkning på kulturmiljø og kulturminner der plassering, størrelse og materialbruk må tilpasses og bygge opp under kulturmiljøverdiene. Disse vurderingene må gjøres i planleggingsfasen og vil vise om tiltaket er egnet eller om det vil påvirke kulturmiljø og kulturminner negativt. Det er sentralt å legge til rette for en utvikling som viser respekt for lokal byggeskikk og sedvane samt spor etter forhistorisk aktivitet.

Opprettholde og styrke attraktiviteten til områder som er viktige for friluftsliv.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal arbeide for å sikre muligheten for friluftsliv langs kysten. Dette skal gjøres ved å sikre forbindelseslinjer til strand og sjø, styrke og opprettholde attraktiviteten til områder som er riktige og viktige for friluftsliv, samt sørge for balanse mellom tilgjengelighet og bevaring av natur blant annet ved å tilrettelegge for et urbant friluftsliv. Friluftslivsinteresser på land og i sjøen skal ikke gå på bekostning av hensynet til natur.

Friluftsliv

Friluftsliv langs kysten er en av Vestfolds største ressurser. Mange områder langs kysten er avsatt eller sikret som friluftsområder og mange kommuner arbeider aktivt med å videreutvikle kyststiene. I mars 2025 er det totalt 230 km kyststi i Vestfold som er skiltet og merket. Det betyr at det er store muligheter for å få til en sammenhengende kyststi gjennom Telemark, Vestfold og Buskerud.

Tilgangen til sjøarealene, 100-metersbeltet og landområdene bak er viktige for allmennhetens utøvelse av friluftsliv. God vannkvalitet er avgjørende både for friluftslivsaktiviteter og for livet i fjorden. Kystsonen skal være tilgjengelig for alle -uavhengig av funksjonsevne og økonomi.

Strandsonen i Vestfold har over tid, gradvis blitt mindre tilgjengelig for allmennheten. Strandsonen er lang, og tilgjengeligheten varierer. En del områder langs kysten er lite eller ikke tilgjengelige for allmennheten.

Alle kommunene i fylket har gjennomført en kartlegging og verdisetting av friluftsområder, men kartleggingen er av ulik detaljeringsgrad og begynner å bli gammel. En tilsvarende kartlegging er ikke utført for de regionale friluftsområdene som går på tvers av kommunegrensene. En kartlegging av regionalt viktige friluftsområder kan lette kommunenes kartleggingsarbeid og tydeliggjøre de regionale friluftsjøene.

For å redusere presset på de mest sårbare natur- og kulturmiljøene er det viktig å kanalisere ferdsel og opphold til steder med god tåleevne. Med økende befolkning og færre områder som er tilgjengelige for opphold, øker belastningen på eksisterende friområder. Det fører til slitasje og et større vedlikeholdsbehov for å holde områdene attraktive. Å samle aktivitet framfor å spre, kan være et viktig tiltak for å bevare naturen og skjærgården.

Behovet for nye friluftsområder langs kysten kan komme i konflikt med hensynet til sårbar natur. En løsning er å tilrettelegge for friluftsliv i byområder og steder med tilrettelagt infrastruktur. Tilrettelegging for et urbant friluftsliv kan for eksempel innebære gjestehavn, badstue, badeplasser, utleie av kajakk, sykler og sjøsport, tretoppveier, opplevelser og service.

Økt tilrettelegging for friluftsliv og uteopphold i urbane områder, kan bidra til å avlaste sårbare områder langs kysten og i skjærgården, og gjøre områdene tilgjengelige for flere brukergrupper. Tilrettelegging i urbane strøk er ofte mer omfattende, men også mer robust og tåler dermed også større bruk.

Øke attraktiviteten til de sjønære arealene i byer og tettsteder.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal gjøre sjøfrontene i byer og tettsteder mer attraktive for opphold, aktiviteter og ferdsel. Ved å samle og styrke tilbudet av opplevelser og tilgjengelighet, styre aktiviteter til byer og tettstedene og velge naturbaserte løsninger, vil presset på naturen og byenes negative virkning på Oslofjorden kunne reduseres.

Byer og tettsteder

Alle byene og mange av tettstedene i Vestfold ligger langs kysten. Sjøfronten i byene er en viktig kvalitet for både innbyggere og besøkende, og byenes beliggenhet er viktig for fylkets attraktivitet. I byene foregår en stadig utvikling og fortetting. Dette er en ønsket utvikling i tråd med hovedgrepet i *Regional plan for bærekraftig arealpolitikk* (RPBA), som sier at hovedvekten av all vekst skal skje som fortetting og transformasjon i eksisterende byer og tettsteder. RPBA sier også at arealeffektivitet og kvalitet skal vektlegges i utbyggingstiltak. Fortetting og transformasjon i byene og tettstedene våre kan bidra til å sikre attraktive arealer langs sjøen, og gir samtidig mulighet til å redusere presset på den sårbare kystnaturen i fylket.

De sjønære arealene i byene er attraktive som boligområder, og alle byene i Vestfold har sentrumsnære, sjønære arealer som er transformert til nye boligområder. Nye boligområder med nærhet til sjø må utformes slik at de ivaretar både behovet for et godt bomiljø og allmennhetens rekreasjonsmuligheter. En allment tilgjengelig sjøfront for gående og syklende, gode koblinger mellom byområdene lenger inn på land og sjøen, samt gode møteplasser, oppholds- og bademuligheter langs sjøen, er kvaliteter sjøfronten i byene og stedene i Vestfold bør ivareta. Sjøfronten er også attraktiv for besøkende, og potensialet for tilrettelegging for urbant friluftsliv og opplevelsesnæring/reiseliv er sannsynligvis stort.

Byene og tettstedene er utviklet over lang tid, og historien er en viktig del av tettstedenes identitet. Måten det bygges på og utviklingen av stedene, vil kunne påvirke og endre stedets identitet. Sjøfronten er på mange måter stedets mest synlige fasade, og kvalitet i utforming er viktig her.

Gode blågrønne strukturer må sikres i utviklingen av sjøfronten i byene og stedene. Dette innebærer blant annet sammenhengende grønnstruktur mellom byen og sjøfronten, gode overganger mellom sjø og land, ivaretagelse av landskapsøkologiske sammenhenger, klimatilpasning og overvannshåndtering. For å redusere byenes negative virkning på tilstanden i Oslofjorden, vil det være aktuelt med naturbaserte løsninger som for eksempel grønne tak, bekkeåpninger og regnbed i urbane, sjønære omgivelser.

Legge til rette for et variert og bærekraftig næringsliv langs kysten.

Målet innebærer at Vestfold fylkeskommune og kommunene skal arbeide for et bærekraftig reiseliv, sikre lokaliteter for næringsvirksomhet og prioritere etableringer som har behov for tilgang til sjø. En viktig premiss er at framtidig næringsutvikling langs kysten skal bidra til en forbedring av tilstanden i Oslofjorden.

Næringslivet i kystsonen

Verdiskapingen langs kysten er knyttet både til sjø- og landarealene, til nasjonalt og regionalt viktige havner, til fiske, til landbruk, til reiseliv med opplevelsesverdier og rekreasjon m.m.

Det er store hytte- og campingkommuner i Vestfold. De fleste fritidsboligene finnes i Larvik, Sandefjord og Færder kommuner og Larvik kommune er en av landets største campingkommune med i størrelsesorden 4000 vognplasser. I tillegg kommer alle fritidsbåtene. I Oslofjordområdet eier 24 prosent av husholdningene båt(er), noe som tilsvarer 430 000 båter (Kilde: Kongelig Norsk Båtforbund, region sør).

Kysten og skjærgården i Vestfold er en viktig ressurs for reiselivsnæringen på grunn av områdets naturskjønnhet, med sandstrender og svaberg som tiltrekker turister til friluftaktiviteter som soling og bading, padling, fotturer, båtliv og fiske. Området er rikt på kultur og historie, inkludert kulturminner og kulturmiljø, som appellerer til besøkende med interesse for historiske opplevelser. I tillegg gjør god infrastruktur og nærheten til Oslo og Nord-Europa det enkelt å besøke Vestfold, noe som forsterker regionens reiselivsnæring. Denne kombinasjonen av naturattraksjon, kulturell arv og beliggenhet er av økonomisk betydning ved å skape inntekter og sysselsetting.

Reiselivet er en næring i vekst og som sannsynligvis vil fortsette å vokse. Økt turisme gir økonomiske fordeler, men fører til slitasje på natur- og kulturmiljøer, forstyrrelser på dyrelivet og press på infrastruktur. Sommersesongen fra juni til august er hovedperioden med flest tilreisende, og også den perioden med størst press på naturverdiene. Det høye antallet småbåter legger også et press på arealene. Besøksforvaltning og regenerativt reiseliv er viktige strategier for å håndtere disse utfordringene, ved å balansere turisme med bevaring og forbedring av områdene. Økt tilrettelegging for opplevelser i byer og tettsteder i fylket kan styrke næringen og samtidig bidra til å avlaste sårbare områder langs kysten og skjærgården. Typiske skjærgårdsaktiviteter bør i større grad samles til de områdene som er mest egnet for dette, fortrinnsvis i etablerte kyststeder. I tilfeller der det er et mangelfullt kunnskapsgrunnlag om miljøpåvirkninger skal føre-var-prinsippet legges til grunn for utviklingen.

Det er flere tradisjonelle næringsområder langs kysten der tidligere virksomhet nå er borte eller aktiviteten er vesentlig redusert (dypvannskaia i Horten, Esso Slagentangen, Vallø, Framnes, Saltbrygga, Hølen mv.). For noen av områdene er det utarbeidet planer for ny aktivitet og utvikling. For andre områder er det mer åpent hva som skal skje. En utfordring er å ta vare på næringsarealer som er lokalisert langs sjøen og som det først kan være behov for i framtiden. Nye næringer kan av ulike grunner ha behov for nærhet til sjøen og ha behov for spesielle kvaliteter og naturgitte forutsetninger som gjør dem spesielt egnet for næringsvirksomhet, for

eksempel sjødybde. På grunn av restriksjoner og interesser som er knyttet til strandsonen, vil det være vanskelig å finne nye arealer til næring i framtiden.

UTKAST

4. Fire forvaltningssoner

Kapittelet omfatter de fire forvaltningssonene:

- Hele kysten
- Sjøområdene
- Strandsonen – mellom sjø og byggegrense
- Strandsonen – mellom byggegrense og til 100-metersgrensen langs sjøen

Retningslinjene

Det er knyttet retningslinjer til hver av de fire forvaltningssonene. Når retningslinjene følges, bidrar det til å følge opp målene i planen.

Retningslinjer i regional kystsoneplan

En regional plan er retningsgivende og skal i henhold til pbl. §8-2 «legges til grunn» for kommunale, fylkeskommunale og statlig planlegging og virksomhet i fylket. Dette innebærer at verken kommunene, statlige myndigheter eller private aktører er rettslig bundet av planen. Likevel kan de ikke se bort fra planen.

Formuleringen «legges til grunn» innebærer at andre myndigheter skal ta planen i betraktning når de selv treffer vedtak, og at eventuelle avgjørelser i strid med planen må begrunnes.

Planer som ikke tar tilstrekkelig hensyn til retningslinjene i kystsoneplanen, kan bli møtt med innsigelse.

4.1. Hele kysten

Arealene langs kysten representerer en vesentlig identitet og attraksjon i Vestfold. Her er det arealer av nasjonal og regional verdi knyttet til jordbruk, natur, friluftsliv, kultur- og kystlandskap og kulturmiljøer. Det er disse verdiene som gjør fylket til et attraktivt sted å bo, feriere og etablere næring.

Langs kysten ligger byer, tettsteder, bolig- og fritidsbebyggelse, nærings- og jordbruksarealer, spredtbygde og ubebygde naturområder med skog, strandenger og svaberg. Områdene er svært forskjellige. Det er naturlig at det er ulike behov og krav til arealforvaltningen av de ulike

områdene. I byene og tettstedene der det skal skje vekst og utvikling er det behov for andre tiltak og virkemidler enn i områder der det er den urørte naturen og kystlandskapet som er det attraktive.

Temaene som omtales i dette kapittelet er også viktige i RPBA og regional vannforvaltningsplan, der temaene omtales og behandles for hele fylket.

Retningslinjene i dette kapittelet er rammer som skal bidra til at viktige strandsonehensyn som natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og hensynet til vannmiljø blir ivaretatt i planlegging og ved utbygging av vestfoldkysten, både langs kysten bak 100-meterbeltet, i 100-metersbeltet og i de nære sjøområdene. Retningslinjene som gjelder for hele kysten, må tolkes strengere i den delen som gjelder 100-metersbeltet enn i områdene bak 100-metersbeltet.

Friluftsliv

Kommunene har et ansvar for å vurdere hvordan nye planer og tiltak påvirker friluftsinteressene. Hensikten med retningslinje 1.1 er å tydeliggjøre at hensynet til friluftsinteresser, herunder allmennhetens adgang til strandsonen, alltid skal utredes og tillegges stor vekt i forvaltningen av kysten.

Kystsonen skal være tilgjengelig for alle – uavhengig av funksjonsevne og økonomi. Aktivt friluftsliv og opplevelser i kystlandskapet er helsefremmende kvaliteter som i størst mulig grad skal være tilgjengelig og tilrettelagt for alle. Mulighetene for allment friluftsliv, basert på båtferdsel, ferdsel til fots og på sykkel, strandopphold og bading bør trygges og attraktiviteten til områder som er riktige og viktige for friluftsliv bør opprettholdes.

Tilgangen til sjøarealene, 100-metersbeltet og landområdene bak er viktige for allmennhetens utøvelse av friluftsliv. Ferdsel bør fortrinnsvis foregå mellom bebyggelse og sjø, og ferdselen bør være sammenhengende. Utvalgte stier og ferdselsårer bør merkes. Et prinsipp er at allmenhetens tilgjengelighet til strandsonen og sjøarealene sikres og forbedres langs kysten.

Sikring og tilrettelegging av friluftsområder er en langsiktig investering. Statlig sikring innebærer at sentrale og lokale myndigheter går sammen om å skaffe råderett over nøkkelområder og tilrettelegge for friluftsliv slik at flest mulig får tilgang til naturopplevelser. Nærmiljøområder og turveier som er lette å nå for mange bør gis prioritet.

Ved planlegging og utvikling av arealer langs kysten skal det legges vekt på å sikre eksisterende friområder, badeområder og ferdselsårer fra områdene bak 100-metersbeltet og ned til sjøen. Dette kan gjøres ved å sette av arealer i plankart og stille rekkefølgekrav til opparbeidelse ved gjennomføring av planer. Å planlegge for gode overganger mellom private og offentlige arealer er sentralt slik at arealer som er ment å sikre allmennhetens adkomst til strandsonen oppleves som offentlige. Nære strandområder skal holdes intakt og fri for ny bebyggelse.

I mange områder øker den private sfæren omkring boliger og fritidsboliger gjennom såkalt «plenifisering». Uttrykket henviser til små og store tiltak omkring bygningene som øker den private sonen, og som kan oppfattes som hindringer og stengsler for dem som ønsker å gå forbi.

Bruken av sjøområdene blir stadig mer variert og områdene benyttes av mange ulike brukergrupper. På grunn av dette kan det oppstå nye problemstillinger knyttet til friluftsliv på

sjøen. Dette gjelder spesielt for sommerhalvåret når det er flest brukere av friluftsområdene. For å sikre allmenn ferdsel på sjøen bør det legges til rette for en balanse mellom ulike brukergrupper, blant annet myke og harde trafikanter.

Retningslinje 1.1 – friluftsliv

Frilftsinteressene skal sikres langs kysten.

I byggeområdene skal det legges vekt på å sikre friområder, ferdselsårer og naturelementer.

Forbindelseslinjer til strand og sjø bør opprettholdes og de skal kunne videreutvikles. Strandområder skal sikres for allmenhetens bruk og opphold.

Anbefalinger:

- Kommunene bør ha en aktiv strategi for å sikre og tilrettelegge særlig attraktive områder for friluftsliv.
- Kommunene bør prioritere å kartlegge og fjerne ulovlige ferdselshindringer langs kysten.
- Når offentlige eiendommer omdisponeres, bør allmenhetens bruk vurderes.
- Det anbefales at badestrender med gode, funksjonelle kvaliteter, med høy besøkshyppighet og som er av stor lokal eller regional betydning sikres for allmenn ferdsel, opphold og bading og avsettes i kommuneplan.
- Det bør anlegges le, port eller klyv som muliggjør allmenn ferdsel når det tillates nødvendige landbruksgjerder og andre konstruksjoner for beiting.

Campingplasser

Vestfold har en av landets største campingkommuner, og mange av campingplassene ligger i kystsonen. Larvik kommune har flest campingplasser i fylket, og har utarbeidet en egen kommunedelplan for camping. Viktige retningslinjer i kystsoneplanen som gir føringer for planlegging og utvikling av campingplassene er nr. 1.3 *Landskap*, 1.1 *Friluftsliv*, 1.5 *Vannmiljø*, og 4.2 *Generelt for byggeområder*.

Anbefaling – regulering av eksisterende campingplasser:

For planlegging knyttet til campingplasser anbefales det å se til Larvik kommunes Kommunedelplan for camping. Spesielt gjelder dette:

- Plankrav til campingplasser
- Soneinndeling av campingområdet der døgnplassene plasseres nærmest sjøen, og sesongplassene plasseres lenger fra sjøen.

Natur

Kommunene har et ansvar for å vurdere hvordan nye planer og tiltak påvirker naturen. Hensikten med retningslinje 1.2 er å tydeliggjøre at hensynet til natur, alltid skal utredes og tillegges stor vekt ved forvaltning av kysten.

Naturmangfoldet langs kysten er blant det rikeste i landet, med høyest mangfold når det gjelder variasjon i naturtyper og forekomster av truede arter og naturtyper.

Langs kysten er det få store sammenhengende naturområder. Det meste av naturen er fragmentert, noe som gjør det vanskelig for arter å spre seg mellom leveområder. Det er store naturverdier i de relativt små gjenstående naturområdene som finnes. Et prinsipp er at arealforvaltningen i disse områdene skal bidra til å sikre gode leveområder for flora og fauna og muligheter for at artene kan spre seg. Da må de sammenhengende naturområdene og koblinger mellom disse bevares. I områder der naturområdene er lite sammenhengende, bør det søkes å forbedre sammenhengen mellom dem.

Naturen har en egenverdi, er viktig for friluftslivet og demper virkningen av bebyggelse. I tillegg bidrar naturen med viktige økosystemtjenester som rent vann, beskyttelse mot klimaendringer og er en viktig del av løsningen for å forbedre tilstanden i Oslofjorden og det skal ikke åpnes for utbygging i naturområder i strandsonen, eller i naturområder som naturlig henger sammen med denne.

Retningslinje 1.2 – natur

Naturen langs kysten skal bevares mest mulig sammenhengende. Naturens egenverdi vektlegges.

Anbefalinger:

- Viktige områder som står i økologisk sammenheng med de nære strandarealene bør sikres mot annen bruk med bestemmelser/retningslinjer eventuelt i kombinasjon med hensynssoner.
- Kommuneplanen bør gi retningslinjer for skjøtsel for å tilbakeføre og opprettholde natur- og kulturlandskapet samtidig som man hindrer gjengroing og demper virkningen av bebyggelse og anlegg.

Landskap

Kommunene har et ansvar for å vurdere hvordan nye planer og tiltak påvirker landskapet. Hensikten med retningslinje 1.3 er å tydeliggjøre at hensynet til landskap, alltid skal vurderes og tillegges stor vekt ved forvaltning av kysten.

I denne sammenheng omfatter landskapet de romlige og visuelle egenskapene til omgivelsene, og handler om det sjønære kultur- og naturlandskapet. Bevaring av karakteristiske kystlandskap og landskap som er særlig sårbare for inngrep bør vektlegges.

Kunnskapsgrunnlaget til kystsoneplanen omfatter en landskapsanalyse, som forklarer kystlandskapets hovedkaraktertrekk, samt verdi og sårbarhet ved utbygging eller inngrep. Som et supplement til analysen har fylkeskommunen laget en synlighetsanalyse. Analysen er utarbeidet på et overordnet nivå. Ved vurderinger av konkrete tiltak må analysen suppleres med mer detaljerte vurderinger knyttet til landskapsverdi, sårbarhet og tiltakets konsekvenser på et mer detaljert nivå.

Når nye tiltak planlegges er det nødvendig å vurdere følgende for å ta vare på landskapet:

- hvor synlig tiltaket er fra omgivelsene
- om tiltaket fragmenterer viktige landskapssammenhenger eller ødelegger landskapskvaliteter
- om tiltaket er tilpasset landskapets skala

- tiltakets formgivning
- tiltakets forhold til stedets identitet

Ved å tilpasse tiltaket til landskapet og topografien, unngås uheldig påvirkning på landskapskarakteren. Tiltaket bør derfor ikke være dominerende i landskapet eller bryte silhuetten, men tilpasses landskapets skala. Fjernvirkningen bør begrenses. Der landskapet allerede er fragmentert eller ødelagt av tidligere tiltak, kan både utvikling og naturrestaurering bidra til bedre landskapskvaliteter.

Det skal utvises stor varsomhet med å gjennomføre vesentlige terrenginngrep som påvirker landskapet negativt. Svabergene i Vestfold er spesielle og er en begrenset ressurs, og det må tas et særskilt ansvar for å hensynta disse.

Som del av planleggingen av nye tiltak langs kysten, er det naturlig å redegjøre for punktene over. For å ivareta god landskapstilpasning, er anbefalingen at det utarbeides visualiseringer som viser tiltakets landskapstilpasning og den visuelle påvirkningen på omgivelsene.

Retningslinje 1.3 – landskap

Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på landskapet vurderes.

Tiltak tilpasses områdets topografi, skala og landskapets karakter, og bør ikke være dominerende i landskapet.

Langs kysten skal det utvises stor varsomhet med å gjennomføre irreversible inngrep i grunnen. Geologiske forekomster, som svaberg, hvalskrottfjell og andre særegne geologiske formasjoner skal hensyntas.

Kulturmiljø og kulturminner

Kommunene har et ansvar for å vurdere hvordan nye planer og tiltak påvirker kulturmiljøer og kulturminnene. I denne sammenheng omfatter dette de menneskeskapte sporene i landskapet, og naturlandskapet som er del av og danner grunnlaget for aktiviteten. Her handler det om det sjønære kulturlandskapet.

Nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljø og kulturminner må bevares og ivaretas, og hensyn til karakteristiske kystlandskap som er særlig sårbare for inngrep må vektlegges. Ved vurderinger av konkrete tiltak er det nødvendig å gjøre detaljerte vurderinger knyttet til kulturmiljø og kulturminner, landskapsverdi, sårbarhet og tiltakets konsekvenser.

Kunnskapsgrunnlaget for kystsoneplanen omfatter kjent kunnskap fram til i dag. Vestfoldkysten har en tett forekomst og et rikt spekter av ulike kulturmiljø og kulturminner. Det er gjort et

arbeid med å definere nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljø i Vestfold, både gjennom regionalt planverk og nasjonale prosjekter. Kulturmiljø og kulturminner registreres i arealplaner i tråd med lovverk, jf plan- og bygningsloven og kulturminneloven. Samtidig vil det være et stort antall ikke registrerte kulturminner i kystsonen, både på land og i sjø. Ikke alle kulturminner er vernet eller automatisk fredet. Uansett vernestatus kan disse kulturmiljøene og kulturminnene ha stor lokal verdi og være verdifulle for lokalmiljøene.

Langs kysten er det mange kulturmiljø og kulturminner som er tilrettelagt som besøksmål. Disse er sårbare for arealbruksendringer og utbyggingspress. I kystsonen er det definert 27 nasjonalt og regionalt viktige kulturmiljø. Riksantikvaren utarbeider et nasjonalt register - *Kulturmiljø og landskap av nasjonal interesse* som skal sikre bærekraftig forvaltning av kulturmiljø i byer og tettsteder, og i landskap av nasjonal interesse. Kulturmiljøene er i tillegg forankret gjennom *Regional plan for bærekraftig arealplanlegging* (RPBA). I henhold til hovedgrepet i RPBA vil hensynet vern veie tungt i disse områdene, og nye tiltak inntil nasjonalt og/eller regionalt viktige kulturmiljøer skal utformes slik at kulturmiljøenes verdi og særpreg ikke svekkes.

Når nye tiltak planlegges er det nødvendig å vurdere følgende innenfor kulturmiljø eller tett på kulturminner:

- om tiltaket fragmenterer viktige landskapssammenhenger eller ødelegger landskapskvaliteter som bygger opp under kulturmiljøet
- om tiltaket er tilpasset kulturmiljøet og kulturminnet sin egenart, skala og karakter med hensyn til formgivning, plassering, størrelse og materialvalg.
- hvor synlig tiltaket er fra omgivelsene

Kystkulturstedene langs kysten representerer en sentral del av kystkulturen, historien og identitet. Kommuneplanen bør gi retningslinjer og bestemmelser som fremmer bevaring og videre utvikling av Vestfolds unike kystkultursteder, andre kulturmiljøer og enkeltobjekter, både i og utenfor tettstedene. Det bør vises stor varsomhet med å tillate ny bebyggelse i de gamle kystkulturstedene uten at denne er forankret i en oppdatert reguleringsplan. I saker hvor kunnskapen er mangelfull skal føre-var-prinsippet benyttes, det vil si at inngrep som kan ha skadelige virkninger på kulturminner og kulturmiljø, skal unngås.

Anbefaling – kystkultursteder:

Kommunene bør foreta en helhetlig vurdering av det enkelte kystkultursted og dets tålegrense når det gjelder utvikling og bevaring. Det bør utvises varsomhet ved fortetting.

Retningslinje 1.4 - Kulturmiljø og kulturminner

Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på kulturmiljø vurderes.

Vannmiljø

Kommunene har et ansvar når det gjelder å bidra til en arealforvaltning som reduserer tilførslene av forurenset vann til Oslofjorden fra vann, vassdrag og bebygde arealer. Det kan for eksempel gjøres ved å:

- Ta vare på og utvide kantsoner langs vann og vassdrag
- Sikre viktige naturforekomster i sjø
- Unngå nye inngrep i vann, vassdrag og våtmarksområder
- Unngå ytterligere nedbygging av strandsonen langs kysten
- Unngå inngrep i viktige grunnvannsområder i Oslofjorden
- Stille krav om rensing av avløp og gode overvannsløsninger
- Sikre god overvannshåndtering og avrenning fra tette flater
- Stille krav til god kunnskap om vannforekomsten før inngrep

I tillegg skal som hovedregel viktige naturforekomster i sjø sikres, se retningslinje 1.5 Vannmiljø, 2.1 Generelt for alle tiltak, 2.2 Unngå inngrep i viktig natur og 2.4 Småbåtanlegg.

Arealplanleggingen skal bidra til god tilstand i alle vannforekomster, i tråd med de regionale vannforvaltningsplanene. Planleggingen må ta hensyn til arealbruken i hele nedbørfeltet, inklusiv de kystnære sjøområdene.

Kantsoner bidrar til å redusere avrenning fra jordbruksarealer. Kantvegetasjonen langs vassdrag er grønne korridorer i jordbrukslandskapet, i byer og i skog og er viktige for det biologiske mangfoldet. Trær og busker stabiliserer kanten av vassdraget og reduserer faren for utrasing og erosjon og kan virke flomdempende.

Vann som renner fra de tette flatene i by og andre bebygde områder er forurenset. For å hindre at forurensningen renner ut i fjorden, bør vannet håndteres gjennom løsninger som grønne tak, infiltrasjon, magasinering, fordrøyning på overflaten, dammer eller flomveier.

Der det er planer om å gjennomføre tiltak, er det nødvendig å vurdere virkningene av tiltakene på vannmiljøet. Der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap, er det nødvendig å gjennomføre registreringer. En påvirkningsanalyse regnes ikke som et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag i denne sammenhengen. Før det kan gis tillatelse, må kunnskapsgrunnlaget være på plass, virkningene må være vurdert. Først når en samlet og helhetlig vurdering viser at tiltaket kan gjennomføres uten at det går på bekostning av vannmiljøet, kan tillatelse gis.

Kysten er utsatt for klimaendringer. Endringer i havnivå, vannstands nivåer og økt fare for flom i bekker og vann er utfordringer som det må tas hensyn til i arealforvaltningen. Det handler om å planlegge og iverksette tiltak for å håndtere økt nedbør, mer flom, stormflo og økt havnivå. Tiltakene inkluderer sikring av infrastruktur, endring av byggeskikk, forbedre flomsikring og naturbaserte løsninger som restaurering av økosystemer og lokal overvannshåndtering.

Retningslinje 1.5 – Vannmiljø

Ved planlegging og utvikling langs vassdrag skal som hovedregel kantsonene bevares og mulighetene for å utvide dem vurderes.

I utbyggingsområder skal det legges til rette for gode overvannsløsninger. Trygge flomveier sikres og gjenåpning av lukkede bekker vurderes.

I planforslag som kan påvirke vannmiljøet, redegjøres det for den økologiske og kjemiske miljøtilstanden i den berørte vannforekomsten. Der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap, gjennomføres det registreringer. Virkningene av tiltakene vurderes før tillatelse gis.

Hensynet til havnivåstigning og ekstremvær skal legges til grunn i arealplanleggingen.

Regional plan for vannforvaltning:

Det er *Regional plan for vannforvaltning* som fastsetter miljømål i vassdrag og i Oslofjorden og som foreslår tiltak for å beskytte, forbedre og gjenopprette vannmiljøet slik at miljømålene nås.

For å unngå forringelse av miljøtilstanden i vann og for å bidra til å nå miljømålene er det utarbeidet retningslinjer for arealplanlegging etter plan- og bygningsloven og vannforskriften. Hensikten med retningslinjene er å inkludere vann på et tidlig stadium i kommunens samfunns- og arealplanlegging og oppnå helhetlig vannforvaltning etter vannforskriften. Retningslinjene i vannforvaltningsplanen som handler om arealforvaltning, er gjengitt i sin helhet i kap. 6.2 i kystsoneplanen.

Besøksforvaltning

For å sikre en bærekraftig bruk og ivaretagelse av kysten og dens sårbare områder, bør kommunene innføre besøksforvaltning som et verktøy. Ved å involvere lokale aktører i planlegging og gjennomføring av besøksforvaltningstiltak, kan det bygges livskraftige lokalsamfunn og lokal verdiskaping kan sikres. Gjennom samhandling og gode løsninger kan Vestfold fortsette å tilby naturopplevelser, samtidig som de sårbare kystområdene tas vare på for fremtidige generasjoner.

Besøksforvaltning innebærer planlegging og styring av menneskelig aktivitet i kystsonen, med mål om å minimere negativ påvirkning på miljøet, samtidig som det tilrettelegges for opplevelser og rekreasjon. En sentral del av dette arbeidet er å kartlegge slitasjeutsatte naturområder og definere sårbare soner hvor ferdsel bør reguleres. Videre er det nødvendig å utvikle infrastruktur som styrer besøksflyten, for å lede folk på en måte som beskytter naturen.

For å øke bevisstheten om bærekraftig bruk av skjærgården, bør det gjennomføres informasjonskampanjer. Det bør utarbeides retningslinjer for organisert aktivitet og ferdsel i sårbare områder, og å etablere sonedeling for ulike bruksformål, som båtturisme, naturvern, friluftsliv og fiske. Samtidig må det tilrettelegges for verdiskapende opplevelser og rekreasjon på en måte som ikke kompromitterer miljøet.

Vestfold har en rekke tettsteder langs skjærgården, som fungerer som destinasjoner for friluftsliv, rekreasjon og opplevelser. Her bør fortettpotensialet vurderes, slik at tilbud som overnatting, servicefunksjoner og aktivitetstilbud kan samles innenfor allerede etablerte steder. Dette vil bidra til arealeffektivitet og redusere presset på mer sårbare områder. Et sentralt grep er å kanalisere hovedtyngden av bruken til disse kyststedene og byene, for å verne om sårbare natur og skjærgården. Det er avgjørende at utvikling og tilrettelegging på disse stedene skjer på lokalsamfunnenes premisser, i tråd med innbyggernes behov, ønsker og verdier samt at historiske kulturminner og kulturmiljø ivaretas.

Kommunen bør også vurdere om det er steder og arealer som egner seg for økt tilrettelegging med ulike aktiviteter i strandsonen, som badstuer og utleie av kajaker. All videre tilrettelegging for innbyggere og besøkende i kystsonen må baseres på bærekraftighet, grønn infrastruktur, opplevelsesverdi, kultur og rekreasjon. Et verktøy er å utarbeide tålegrenseanalyser, for å vurdere hvor mye turisme og besøk en destinasjon kan håndtere uten å påføre negative effekter på miljø, samfunn og økonomi.

Anbefaling - besøksforvaltning:

Det anbefales at kommunene benytter besøksforvaltning som et verktøy i sin forvaltning i og nær strandsonen.

Planvask

Vestfold står overfor flere utfordringer som kan gi konsekvenser for arealbruken. Arealene langs kysten i Vestfold er verdifulle, og samfunnsnyttene bør oppveie ulempene ved eventuell omdisponering av nytt areal til utbyggingsformål. I hovedsak bør utbyggingen konsentreres til allerede utbygde områder, slik at øvrig kystsones skjermes. Areal til bolig-, sentrums- og næringsutvikling bør prioriteres foran arealer til fritidsboliger, jfr. SPR strandsone pkt. 8.2

Flere av kommunene er i gang med planvask. Når kommunen har revidert kommuneplanens arealdel, er tidligere vedtatte byggeområder som ikke er utbygde og som kommer i konflikt med jordvernet tatt ut av planen. Arbeidet er ressurskrevende, men det anbefales at kommunene gjør tilsvarende vurderinger når det gjelder kystsonen.

Anbefaling - planvask:

Kommunen bør vurdere eksisterende arealbruk i kystsonen når kommuneplanens arealdel revideres.

Nasjonal strandsonopolitikk tilsier at det bør prioriteres å ta ut utbyggingsarealer som ligger i 100-metersbeltet, utenfor byer og de største tettstedene.

Videre bør kommunen gjennomgå reguleringsplaner som berører strandsonen. Eldre reguleringsplaner som gir mulighet for utbygging i strid med retningslinjene bør revideres eller oppheves.

4.2. Sjøområdene

Bruken av sjøområdene er stor og variert, og det er mange ulike brukergrupper og behov som må avveies mot hverandre: farleder, nyttetransport, fiske, næring, reiseliv, småbåthavner, brygger, småbåter, padling, bading, mm. I tillegg er det ulike hensyn som skal ivaretas: naturmangfold, kulturmiljø, friluftsliv, landskap med mer. Det er derfor potensiale for mange interessekonflikter. God planlegging handler i stor grad om å balansere og avveie mellom ulike interesser for å løse og avklare konflikter.

Kystsoneplanen peker på at det skal tas spesielle hensyn til viktige verdier i sjøen. Derfor er det nødvendig å utvise stor forsiktighet med å gi tillatelse til utbygging i sjø som har betydning for natur, landskap, kulturmiljø, friluftsliv eller andre allmenne interesser. Dette inkluderer også tiltak som mudring, etablering av «nye» strender og vedlikehold av brygger eller andre fortøyningsløsninger som fører til endringer for sjøarealene. Utbygging av småbåthavner er en type utbygging i sjøområdene som har lett for å komme i konflikt med marine naturverdier som naturtypene ålegrasenger og bløtbunnsområder. Områder som er viktige for friluftslivet, bør avsettes som friluftsområder i sjø.

Det bør utvises stor forsiktighet med å åpne for tiltak i sjø som medfører anlegg og/eller varige inngrep som kan være til ulempe for de hensyn som ligger til grunn for retningslinjene. Når det gjelder flytende konstruksjoner og sjøbasert næring, er det nødvendig at plassering av større anlegg for energiproduksjon, oppdrettsanlegg og annen sjøbasert næring, vurderes i kommuneplanens arealdel.

Retningslinje 2.1 – Generelt for alle tiltak i sjø

Det skal utvises stor forsiktighet med å åpne for tiltak og virksomheter som kan være til skade for natur, landskap, kulturmiljø, friluftsliv eller andre allmenne interesser.

Sikre gyte- og oppvekstområder

Hensikten med retningslinje 2.1 er å tydeliggjøre at hensynet til natur, alltid skal utredes og tillegges stor vekt ved forvaltning av sjøarealene. Der det er planer om å gjennomføre tiltak og undersøkelser viser fare for ulemper eller skadevirkninger på naturmangfoldet, skal tillatelse som hovedregel ikke gis.

Det er særlig grunne sjøområder, utløpet av ørretbekker og andre områder som er økologisk viktige som det skal tas hensyn til. Dette gjelder områder der det er skjellsand, bløtbunn, tareskog, ålegrassamfunn mm. Noen av disse områdene kan se helt livløse ut fordi organismene er små og lever nede i bunnen, men dette er områder som er viktige som gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr og viktige for naturmangfoldet. Inngrep i disse områdene skal unngås.

Bløtbunnsområder er viktige beiteområder for ulike fugle- og fiskearter. Tilstanden har i de siste 10 år vært jevnt over god i de mer åpne kystområdene. Flere av sidefjordene har derimot dårlig til svært dårlig tilstand. Det gjelder blant annet Tønsbergfjorden og i områdene ved Horten havn.

For å sikre den unike kystnaturen for kommende generasjoner er det nødvendig at naturverdiene opprettholdes med god økologisk funksjon og et høyt biologisk mangfold. Det betyr å legge best mulig til rette for at fisker, fugler og annet liv kan fortsette å trives i disse områdene. Disse arealene bør avsettes i kommuneplanens arealdel som naturområder i sjø med tilhørende bestemmelser.

Vurdere virkninger av tiltak på naturverdier

Retningslinje 2.2 er en klar oppfordring til kommunene om å bruke planene aktivt for å sikre bevaring av de mest sårbare områdene i Oslofjorden.

Kunnskapen om naturmangfoldet i sjø er generelt mangelfull. Det finnes kunnskap om ålegress, gyteplasser med mer, men det er svakheter i den kunnskapen som er tilgjengelig. Kommunene oppfordres derfor til å fortsette å innhente kunnskap om de marine naturforekomstene.

Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig med kunnskap om naturverdiene, skal det gjennomføres registreringer. Først når kunnskapsgrunnlaget er på plass, virkningene er vurdert og det ut fra en samlet og helhetlig vurdering av at tiltaket kan gjennomføres uten at det går på bekostning av viktige naturverdier, kan det gis tillatelse.

I saker hvor kunnskapen er mangelfull skal føre-var-prinsippet benyttes, det vil si at inngrep som kan ha skadelige virkninger skal unngås før kunnskapsgrunnlaget for å vurdere de faktiske virkningene er til stede. Det er nødvendig at kunnskapen og bevisstheten om naturmangfoldet og negative påvirkninger på dette styrkes, spesielt i sjø.

Retningslinje 2.2 – Unngå inngrep i viktig natur

Der det ikke foreligger forsvarlig kunnskap om naturverdier i sjø skal det gjennomføres registreringer. Virkningene av tiltakene vurderes før tillatelse gis.

Det skal utvises stor forsiktighet med å gjennomføre inngrep i gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr og i grunnvannsområder som er viktige for det biologiske mangfoldet.

Områder som ålegressenger, grunne sjøområder, utløpet av ørretbekker og andre områder som er økologisk viktige bør avsettes som naturområde i sjø med tilhørende bestemmelser.

Sjøbasert næring

Retningslinje 2.3 gjelder ved planlegging av tiltak og virksomheter i sjø. Retningslinjen er ment å tydeliggjøre at behandling av slike tiltak må skje på grunnlag av helhetlige planer som sikrer at beslutningene er truffet på et forsvarlig kunnskapsgrunnlag.

Ulike marine næringer kan bidra til verdiskaping og en forbedret økologisk tilstand i Oslofjorden. Dyrking av for eksempel tare, blåskjell, tunikater og høsting av stillehavsøsters er eksempler på tiltak som kan bidra til å redusere mengdene av næringssalt i vannmassene, med påfølgende reduksjon i algeoppblomstring. Det er nødvendig å unngå planinitiativ som omfatter arter som kan gi problemer for villaks- og sjøørretstammen eller på annen måte reduserer vannkvaliteten.

Dersom viktige natur- og rekreasjonsverdier ivaretas, og med utgangspunkt i analyser av lokale, regionale og nasjonale problemstillinger kan muligheten for å utvikle sjøbasert næring vurderes i kommuneplanens arealdel. Eventuelle anlegg må også forholde seg til retningslinjene 2.1

Generelt for alle tiltak og 2.2 Unngå inngrep i viktig natur.

Retningslinje 2.3 – Sjøbasert næring

Anlegg for energiproduksjon, oppdrettsanlegg og annen sjøbasert næring, skal vurderes i kommuneplanens arealdel, og det skal utarbeides reguleringsplan for anlegget.

Småbåtanlegg og småbåthavner

Retningslinje 2.4 er ment å tydeliggjøre at oppføring eller utvidelse av enkeltbrygger/småbåtanlegg kan være uheldig. Enkeltbrygger/småbåtanlegg privatiserer store deler av vestfoldkysten. Det har vært og bør fortsatt være en restriktiv holdning til nye enkeltbrygger. Utvidelse av eksisterende og etablering av nye fellesbrygger bør vurderes mot at eksisterende enkeltbrygger saneres.

Sjøen brukes av stadig flere. 24 prosent av husholdningene i Oslofjordområdet eier en eller flere båter. Dette tilsvarer 430.000 båter, eller 40 prosent av den norske båtparken. Det høye antallet småbåter i Oslofjorden beslaglegger store arealer og medfører mye båttrafikk på fjorden. I noen deler av skjærgården er det til tider så mange småbåter, høy fart og støy, at det er utrygt å ferdes for myke trafikanter som ror, padler, seiler osv.

Tilgangen til sjøen fra strandsonen begrenses i dag også av private brygger og småbåthavner, med begrenset tilgang for allmenn ferdsel og bruk. Antall småbåter i Oslofjorden er stadig økende både i antall og størrelse, og dette skaper et press på de småbåthavnene som eksisterer i dag både med tanke på faste private plasser og gjesteplasser. Behovet for flere plasser, bør fortrinnsvis løses innenfor eksisterende småbåthavner. Småbåthavnene kan med fordel tilrettelegges for gjesteplasser og flerbruk, slik at båt plassene utnyttes mer effektivt, og reduserer behovet for opparbeidelse av nye bryggeanlegg.

Kommunene bør ha en restriktiv holdning til etablering av nye og vesentlig utvidelse av småbåthavner. Småbåthavner beslaglegger store arealer og kommer fort i konflikt med marine naturverdier, friluftsimteresser, bidrar til forurensning og det er ofte behov for mudring som bidrar til endring i sjøbunnen. Det bør planlegges slik at man unngår mudring. Mudring krever behandling etter forurensningsloven.

Retningslinje 2.4 – Småbåtanlegg og småbåthavner

Nye båthavner kan bare tillates der forholdene ligger godt til rette for det.

Anbefalinger – planlegging i sjø:

- Kystverkets farledsystem med hoved- og bileder bør avmerkes på kommuneplankartet som farled.
- Viktige friluftsområder i sjø bør vises i kommuneplanen.
- Kommunenes hummerfredningsområder bør inn i kommunens kartløsning.
- Med flere fartøyer som beveger seg fort på sjøen er det et økende problem både knyttet til støy og sikkerhet på sjøen for myke trafikanter og natur- og dyreliv. Kommunene bør innføre fartsreguleringer i utsatte områder.
- Fra sommeren 2024 ble det forbud mot tømning av septiktanker i fjorden. Nye tømmestasjoner bør legges i småbåtanlegg og havner langs kysten.

4.3. Strandsonen – mellom sjø og byggegrense

Retningslinjene i denne sonen legger vekt på å overholde byggeforbudet i plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd for å begrense inngrep og sikre natur- og friluftts verdier. Byggeforbudet skal håndheves i planleggingen og dispensasjoner skal unngås, jf. SPR 8.1. I denne byggeforbudssonen er fasadeendringer tillatt, men ingen andre tiltak.

Med tiltak menes oppføring, riving, endring, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom, jf. pbl. § 1-6 og § 20-1 første ledd bokstav a til n. Som tiltak regnes også annen virksomhet og endring av arealbruk som vil være i strid med arealformål, planbestemmelser og hensynssoner.

Plan- og bygningsloven § 20-1 Tiltak som omfattes av byggesaksbestemmelsene:

Følgende tiltak omfattes av byggesaksbestemmelsene i denne lov:

- a. oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av bygning, konstruksjon eller anlegg
- b. vesentlig endring eller vesentlig reparasjon av tiltak som nevnt under bokstav a
- c. fasadeendring
- d. varig eller tidsbestemt bruksendring, vesentlig utvidelse eller vesentlig endring av tidligere drift av tiltak som nevnt under bokstav a
- e. riving av tiltak som nevnt i bokstav a
- f. oppføring, endring eller reparasjon av bygningstekniske installasjoner
- g. oppdeling eller sammenføring av bruksenheter i boliger
- h. oppføring av innhegning mot veg
- i. plassering av skilt- og reklameinnretninger
- j. plassering av midlertidige bygninger, konstruksjoner eller anlegg
- k. vesentlig terrenginngrep
- l. anlegg av veg, parkeringsplass og landingsplass
- m. opprettelse av ny grunneiendom, ny anleggseiendom eller nytt jordsameie, eller opprettelse av ny festegrunn for bortfeste som kan gjelde i mer enn 10 år, eller arealoverføring, jf. matrikkellova
- n. hovedombygging.

Privatisering i strandsonen er en utfordring for friluftslivet og allmennhetens tilgang til strandsonen. Privatisering kan forekomme på ulike måter, blant annet ved oppføring av bygninger, men også gjennom mindre tiltak som «plenifisering», bygging av terrasser og plattinger, terrengtiltak eller utsetting av objekter som oppfattes som privatiserende eller til hinder for ferdsel. Hindringene kan være både fysiske i form av for eksempel gjerder eller psykiske i form av for eksempel utsatte hagemøbler og blomstrekrukker, eller opplag av småbåter. Hindringene er i stor grad ulovlige tiltak eller sperringer, og allemannsretten skal gjelde. Skilting som hindrer ferdsel er ulovlig, og kan gjøre befolkningen usikre på hvilke regler som gjelder for området.

Eksempler på tiltak som kan oppleves privatiserende, som flaggstang og plen, er normalt omfattet av tiltaksbegrepet i pbl. § 1-6. Da gjelder reglene i plan- og bygningsloven, herunder at et tiltak ikke kan være i strid med arealformålet. I et boligområde vil flaggstang/plen vanligvis være i samsvar med boligformålet, men flaggstang/plen er i strid med f.eks. Landbruks-, natur- og friluftsførmål (LNF-formålet). For å være sikker, kan det være bestemmelser som forbyr «tiltak» som ikke omfattes av tiltaksbegrepet også, og anleggelse av gressplen kan være en slik bestemmelse – for å fjerne all tvil om små plener eller små utvidelser.

Retningslinje 3.1 - Forbud mot tiltak

Plan- og bygningslovens byggeforbud langs sjø (§ 1-8 andre ledd) skal praktiseres strengt i Vestfold.

Etablering av nye tiltak og utvidelse av eksisterende tiltak i slike områder skal som den klare hovedregel unngås.

Det skal være en svært restriktiv holdning til privatiserende tiltak som utvidelse av plen, flaggstenger, sperringer, ulovlig skilting og liknende.

Dispensasjon

Loven sier at det skal være en streng holdning til å gi dispensasjoner i dette området.

Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene, jf. Pbl § 19-2 andre ledd. Tiltak for å forbedre tilgjengeligheten for allmennhetens bruk av strandsonen, må tilpasses og ta hensyn til landskap, kulturminner og naturmangfold, og kan behandles som dispensasjon.

Byggeforbudssonen skal sikre at allmenne interesser som for eksempel friluftsliv, natur, kulturmiljø, landskap, landbruk eller formål av annen samfunnsmessig betydning er prioritert foran utbyggingsinteressene. Tiltak i områder avsatt til grønnstruktur som toaletter, badebrygger, lekeplasser, og annet som er i samsvar med arealformålet, kan behandles gjennom dispensasjon.

Retningslinje 3.2 – Dispensasjoner

Det skal være en svært restriktiv holdning til dispensasjoner i denne sonen i tilfeller der tiltaket berører allmennhetens interesser.

UTKAST

4.4. Strandsonen – mellom byggegrense og 100-metersgrensen

Bygging i strandsonen er i utgangspunktet forbudt. Loven gir likevel kommunene hjemmel til å gi unntak fra byggeforbudet dersom kommunene vedtar en plan som fastsetter en særskilt byggegrense mot sjø. Denne forvaltningssonen gjelder nettopp for de områdene i strandsonen som ligger mellom byggegrensen og 100-metersgrensen.

For tema fritidsboliger gjelder retningslinje 4.5 også bak 100-metersbeltet. Det betyr at retningslinje 4.5 gjelder for alle fritidsboliger langs kysten.

Byggegrense mot sjø

Dersom kommunen ønsker å fravike byggeforbudet i pbl. § 1-8 kan det fastsettes en byggegrense mot sjø. Selv om en byggegrense mot sjø opphever det generelle byggeforbudet i strandsonen, skal strandsonehensynene likevel vurderes og ivaretas ved planlegging og gjennomføring av tiltak.

Det er nødvendig at kommunen tar stilling til hvor det ut fra overordnede arealstrategier, er riktig å fastsette byggegrense nærmere enn 100-meter fra sjøen. I byer, tettsteder og etablerte næringsområder, der det er naturlig og ønskelig at det skjer en utvikling, er byggegrensen i kombinasjon med planbestemmelser et godt verktøy for kommuneplanens arealdel. Dersom bebyggelsen ligger mer spredt eller i et eksponert område, hvor utvikling av eiendommen vil få negativ innvirkning på landskapsbildet og andre allmenne interesser, bør byggegrensen ikke fastsettes eller trekkes bak eksisterende bebyggelse og slik sikre at det blir gjort en mer konkret vurdering av den enkelte eiendom.

Byggegrense skal som hovedregel unngås dersom det viser seg at utvikling av området som omfattes av byggegrensen vil gå på bekostning av viktige strandsoneverdier. Før en byggegrense fastsettes, er det nødvendig å kartlegge og vurdere konsekvenser for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser, eller landbruk. Prinsipper og rammer i statlige og regionale retningslinjer og veileder skal legges til grunn for fastsettelsen av byggegrense.

Retningslinje 4.1 - Byggegrense mot sjø

Byggeforbudet i 100-metersbeltet gjelder til annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan. Ved fastsetting av byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig.

SSBs statistikk viser at det er stor byggeaktivitet i strandsonen og at tilgjengeligheten for allmennheten er nedadgående. Statistikken viser byggeaktiviteten generelt i strandsonen og skiller ikke på om utviklingen skjer foran eller bak byggegrenser. Det vil derfor være en fordel om kommunene markerer byggegrensen slik at det er mulig å gjøre analyser på arealene foran og bak byggegrensen. Dette gjør det enklere å følge med på utviklingen i strandsonen.

Alle kommunene i Vestfold har fastsatt byggegrense mot sjø i byggeområdene i kommuneplanens arealdel, og de har virket over tid. Kommunene oppfordres til å vurdere om dette har gitt den ønskede effekten. Nye og forsterkede utfordringer knyttet til blant annet klimaendringer, naturmangfold og tilstanden i Oslofjorden tilsier at kommunene bør gjøre en ny vurdering av byggegrensen.

Anbefaling - Ny vurdering av byggegrense mot sjø:

Når kommunene reviderer kommuneplanene sine, bør byggegrensene gjennomgås:

- Er fastsatt byggegrense i tråd med gjeldende nasjonale føringer for arealplanlegging?
- Er fastsatt byggegrense i tråd med kommunens egne strategier og målsetning?
- Ivaretar fastsatt byggegrense i tilstrekkelig grad behov for klimatilpasning i utsatte områder?
- Tar fastsatt byggegrense tilstrekkelig hensyn til strandsoneverdiene i sårbare områder?

Gjennomgangen bør medføre at byggegrensen endres i de områdene som er mest sårbare og der de største konfliktene og interessene er.

Dersom et byggeområde transformeres fra et utbyggingsformål til et annet, bør det samtidig gjøres en vurdering av om byggegrensen må fastsettes på nytt for det nye formålet. For eksempel ved transformasjon fra næringsformål til boligformål bør ny byggegrense sikre at området mot sjøen åpnes for allmenheten.

Generelt for byggeområdene

Hensikten med retningslinje 4.2 er å tydeliggjøre hvilke interesser som alltid skal tillegges vekt i forvaltningen av strandsonen.

Byggegrensen angir hvor byggeforbudet etter pbl. § 1-8 oppheves, men kravene om å ivareta strandsonehensynene ved utvikling gjelder fortsatt. All planlegging og utbygging i strandsonen skal vurderes mot hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Det betyr at det skal tas ferdselshensyn og at tilpasning til landskap og de konkrete forholdene på stedet skal vektlegges spesielt. Hensynene som er gjeldene vil variere med sted, for eksempel vil det være andre forhold som er viktige i by enn ved spørsmål om fortetting i mer spredt bygde områder. For mer naturpregede arealer betyr det at nye tiltak må plasseres på tomten uten at det gjennomføres vesentlige terrenginngrep, og at verdifull natur bevares. Lokalisering og kontekst vil avgjøre hvilke av de øvrige retningslinjene som gjør seg gjeldende.

Retningslinje 4.2 - Generelt for byggeområder

Tiltak i 100-metersbeltet må alltid vurderes mot hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det skal som hovedregel ikke åpnes for ny bebyggelse som strider mot disse interessene.

Samlet sett skal det ved all utbygging innenfor 100-metersbeltet legges vekt på løsninger som sikrer eksisterende landskapsituasjon og allmenn tilgang til sjøen

Boliger

I henhold til hovedgrepet i RPBA skal nye boliger i hovedsak lokaliseres som fortetting i eksisterende byer og tettstedssenter, sekundært innenfor de langsiktige utviklingsgrensene (LUG). I områdene utenfor LUG veier hensynet til vern tungt. I strandsonen bør fortetting av boliger begrenses til områder som ligger nær by- og tettstedssenter, og det bør være en restriktiv holdning til fortetting med nye boenheter utenfor dette. Ved fortetting av boliger innenfor eksisterende byggeområder i 100-metersbeltet, må utviklingen forholde seg til retningslinjene 1.1 Friluftsliv, 1.3 Landskap, 4.2 Generelt for byggeområder. For kystkulturstedene gjelder i tillegg retningslinjen 1.4 Kulturmiljø og kulturminner.

Sjøfront i by og tettsted

Hensikten med retningslinje 4.3 er å bidra til at sjøfronten i urbane områder får økt kvalitet og er tilgjengelig for allmennheten. Dette gjelder ved planlegging og utvikling av de sjønære arealene i by og større transformasjonsområder.

Tilrettelegging for aktivitet, ferdsel og opphold langs sjøfronten kan bidra til at byenes attraktivitet øker. Samtidig kan presset på naturområder i strandsonen reduseres ved at byene kan tilby bading og sjørelaterte aktiviteter. Sjøfronten i byer og tettsteder vil i mange tilfeller bestå av brygger og urbane kvaliteter, og godt egnet for allmennhetens ferdsel og opphold. I tillegg kan blågrønne strukturer langs sjøfronten i byer og tettsteder bidra til å redusere negativ påvirkning på Oslofjorden.

I planleggingen av nye eller endring av eksisterende by- eller bomiljøer langs sjøfronten i byene og tettstedene er det nødvendig å ivareta en rekke hensyn som kan bidra til kvalitet:

- Allmennheten sikres adkomst til sjøfronten. Uterom langs sjøen har god kvalitet og er tilgjengelig for allmennheten, både som forbindelseslinjer og for opphold eller aktivitet.
- Utforming av sjøfronten i boligområder ivaretar både behov for det private bomiljøet og allmennhetens rekreasjonsmuligheter langs sjøen, og har gode overganger mellom private, halvprivate og offentlige arealer.
- Historien er en viktig del av stedenes identitet, og sjøfronten er stedets fasade mot sjøen. Ved utvikling av stedene våre, er det nødvendig å vurdere og ta hensyn til stedets identitet, historiske forankring og sikre kvalitet i utformingen.
- Ivareta og utvikle sammenhengende blågrønne strukturer. Dette innebærer sammenheng i strukturer mellom sjøfronten og byen bak og grønnstrukturen mellom sjø og land. Gode blågrønne strukturer vil bidra til å sikre et godt lokalklima, håndtere behovet for lokal overvannshåndtering, og bidra til bedre forhold for Oslofjorden. Lokalklima er viktig langs sjøfronten (solforhold, vindforhold) og må vektlegges i planlegging og utbygging av områder.
- Byggegrense mot sjø som har tilstrekkelig plass for sikring mot stormflo. Permanente barrierer mot stormflo utformes slik at byens kontakt med sjøen opprettholdes. Gulvhøyde i første etasje må ha en logisk sammenheng med tilgrensende arealer.

Retningslinje 4.3 – Sjøfront by

Ved planlegging og utvikling av de sjønære arealene i by og større transformasjonsområder skal:

- *Det tilrettelegges for offentlig ferdsel, rekreasjon og opphold for allmenheten til og langs sjø.*
- *Sammenhengende grønnstruktur utvikles og ivaretas.*
- *Det tas hensyn til klimaendringer og avbøtende tiltak vurderes.*

Næringsområder

De statlige planretningslinjene for differensiert forvaltning av strandsonen åpner for at tidligere havne- og næringsområder, som ikke lenger er næringsaktive kan vurderes for transformasjon til andre formål, jf. SPR 8.3. De statlige planretningslinjene peker på at ny bebyggelse bør plasseres i tilknytning til eksisterende tettsteder. Dette skjer i vestfoldbyene der flere tidligere industriarealer er transformert til bolig og byutvikling i tråd med gjeldende planer. I og i nærheten av byer og tettsteder kan transformasjon til bolig og byutvikling være hensiktsmessig, mens det kan være hensiktsmessig å beholde andre næringsarealer med tanke på at framtidige

næringer kan ha spesielle behov for tilgang til sjøen. Her tenkes det for eksempel på arealer som er lokalisert utenfor byer og tettsteder der det ikke bør etableres ny bebyggelse.

I spørsmål som gjelder transformasjon av næringsarealer, bør kommunen legge vekt på at det kan være virksomheter som i dag eller i fremtiden er avhengig av tilgang til sjøen. Med bakgrunn i byggeforbudet i strandsonen, er det vanskelig å avsette nye arealer til næring. For eksempel kan det bli vanskelig å finne nye arealer til utvikling av marine næringer og sjørettede virksomheter. Kommunen bør derfor gjøre en vurdering av om arealet bør beholdes som næringsareal framfor å åpne for transformasjon til for eksempel boliger.

Vurderingen bør inneholde en beskrivelse av områdets egnethet og potensiale for næringsvirksomhet. Noen næringsarealer kan ha spesielt verdifulle kvaliteter som framtidige næringsvirksomheter kan ha nytte av. Det kan være tilgang til eksisterende kaianlegg, annen teknisk infrastruktur eller områder med naturlige forutsetninger som for eksempel sjødybder. Ved spørsmål om transformasjon av næringsarealer bør slike forhold vurderes med tanke på den framtidige bruken av arealene.

Ved spørsmål om transformasjon av eksisterende næringsområder bør det også vurderes om arealet eller deler av det kan egne seg for restaurering av natur og tilrettelegges for allmenn ferdsel.

Retningslinje 4.4 – Næringsområder

Ved spørsmål om transformasjon av eksisterende, sjønære næringsområder skal arealer som vurderes å ha vesentlig verdi for fremtidig næringsvirksomhet med behov for tilgang til sjø, beholdes som utviklingsområde.

Fritidsboliger

Retningslinje 4.5 åpner ikke for nye fritidsboliger innenfor 100-metersbeltet i Vestfold. Retningslinjen innebærer at det som et klart utgangspunkt ikke skal tillates nye fritidsboliger i 100-metersbeltet i Vestfold. Dette er i samsvar med byggeforbudet i 100-metersbeltet og SPR strandsone pkt. 8.5. Strandsonen skal være tilgjengelig for allmennheten og holdes fri for bygninger og privatiserende tiltak. Når det gjelder utvikling av eksisterende fritidsboliger, med tilhørende lovlige anlegg i strandsonen i byggeområder, vises det til retningslinje 4.2 *Generelt for byggeområder*.

Når det gjelder kystområdet bak 100-metersbeltet langs sjøen, kan det legges til rette for nye fritidsboliger dersom forholdene ligger til rette for det og allmennhetens interesser ivaretas på en god måte. Allmennhetens interesser viser til friluftsliv, landskap, kulturminner og kulturmiljøer og naturmangfold.

Utviklingen må forholde seg til retningslinjene 1.2 Natur, 1.3 Landskap, 1.4 Kulturmiljø og kulturminner og 1.5 Vannmiljø

Retningslinjer 4.5 - Fritidsboliger

Det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye fritidseiendommer i 100-metersbeltet.

Nye fritidsboliger langs kysten bak 100-metersbeltet kan tillates dersom forholdene ligger til rette for det og allmennhetens interesser ivaretas på en god måte.

5. Samlet oversikt over retningslinjer

5.1. Retningslinjer fra Regional kystsoneplan

5.1.1 Hele kysten

Tabell 1 inneholder samlet oversikt over retningslinjene som gjelder generelt for kysten.

Nr.	Tema:	Forslag til retningslinje:
1.1	Friluftsliv	<i>Friluftsjnteressene skal sikres langs kysten.</i> <i>I byggeområdene skal det legges vekt på å sikre friområder, ferdselsårer og naturelementer. Forbindelseslinjer til strand og sjø bør opprettholdes og de skal kunne videreutvikles. Strandområder skal sikres for allmenhetens bruk og opphold.</i>
1.2	Natur	<i>Naturen langs kysten skal bevares mest mulig sammenhengende. Naturens egenverdi vektlegges.</i>
1.3	Landskap	<i>Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på landskapet vurderes. Tiltak tilpasses området's topografi, skala og landskapets karakter, og bør ikke være dominerende i landskapet.</i> <i>Langs kysten skal det utvises stor varsomhet med å gjennomføre irreversible inngrep i grunnen. Geologiske forekomster, som svaberg, hvalskrottfjell og andre særegne geologiske formasjoner skal hensyntas.</i>
1.4	Kulturmiljø og kulturminner	<i>Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på kulturmiljø og kulturminner vurderes.</i>
1.5	Vannmiljø	<i>Ved planlegging og utvikling langs vassdrag skal som hovedregel kantsonene bevares og mulighetene for å utvide dem vurderes.</i> <i>I utbyggingsområder skal det legges til rette for gode overvannsløsninger. Trygge flomveier sikres og gjenåpning av lukkede bekker vurderes.</i> <i>I planforslag som kan påvirke vannmiljøet, redegjøres det for den økologiske og kjemiske miljøtilstanden i den berørte vannforekomsten. Der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap, gjennomføres det registreringer. Virkningene av tiltakene vurderes før tillatelse gis.</i> <i>Hensynet til havnivåstigning og ekstremvær skal legges til grunn i arealplanleggingen.</i>

Fritidsboliger

Føringer for fritidsboliger følger av retningslinje 4.5

5.1.2 Sjøområdene

Tabell 2 inneholder samlet oversikt over retningslinjene som gjelder i sjøen, ut til én nautisk mil utenfor grunnlinjene.

Nr.	Tema:	Forslag til retningslinje:
2.1	Generelt for alle tiltak	<i>Det skal utvises stor forsiktighet med å åpne for tiltak og virksomheter som kan være til skade for natur, landskap, kulturmiljø, friluftsliv eller andre allmenne interesser.</i>
2.2	Unngå inngrep i viktig natur	<i>Der det ikke foreligger forsvarlig kunnskap om naturverdier i sjø, skal det gjennomføres registreringer. Virkningene av tiltakene vurderes før tillatelse gis.</i>
		<i>Det skal utvises stor forsiktighet med å gjennomføre inngrep i gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr og i grunnvannsområder som er viktige for det biologiske mangfoldet.</i>
		<i>Områder som ålegressenger, grunne sjøområder, utløpet av ørretbekker og andre områder som er økologisk viktige bør avsettes som naturområde i sjø med tilhørende bestemmelser.</i>
2.3	Sjøbasert næring	<i>Anlegg for energiproduksjon, oppdrettsanlegg og annen sjøbasert næring, skal vurderes i kommuneplanens arealdel, og det skal utarbeides reguleringsplan for anlegget.</i>
2.4	Småbåtanlegg Småbåthavner	<i>Nye båthavner kan bare tillates der forholdene ligger godt til rette for det.</i>

5.1.3 Strandsonen – mellom sjø og byggegrense

Tabell 3 inneholder samlet oversikt over retningslinjer som gjelder i områder mellom sjøen og byggegrensen (forbudssonen), og i 100- metersbeltet der det ikke er fastsatt byggegrensen.

Nr.	Tema:	Forslag til retningslinje:
3.1	Forbud mot tiltak	<i>Plan- og bygningslovens byggeforbud langs sjø (§ 1-8 andre ledd) skal praktiseres strengt i Vestfold. Etablering av nye tiltak og utvidelse av eksisterende tiltak i slike områder skal som den klare hovedregel unngås.</i>
		<i>Det skal være en svært restriktiv holdning til privatiserende tiltak som utvidelse av plen, flaggstenger, sperringer, ulovlig skilting og liknende.</i>

3.2	Dispensasjoner	<i>Det skal være en svært restriktiv holdning til dispensasjoner i denne sonen i tilfeller der tiltaket berører allmennhetens interesser.</i>
-----	----------------	---

5.1.4 Strandsonen – mellom byggegrense og 100-metersgrensen

Tabell 4 inneholder samlet oversikt over retningslinjer som gjelder i områder mellom byggegrensen og 100-metersgrensen fra sjø. For tema fritidsboliger gjelder og retningslinjene bak 100-metersbeltet i kystnære områder.

Nr.	Tema:	Forslag til retningslinje:
4.1	Byggegrense mot sjø	<i>Byggeforbudet i 100-metersbeltet gjelder til annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan. Ved fastsetting av byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig.</i> <i>Byggegrense bør kun settes i byggeområder der det aksepteres en viss utvikling.</i> <i>Byggegrensen kan som hovedregel i byggeområder for bolig og fritidsbebyggelse settes inntil 5 meter nærmere sjø enn vegglinn på hovedbygning, men som hovedregel ikke settes nærmere sjøen enn 15 m.</i>
4.2	Generelt for byggeområder	<i>Tiltak i 100-metersbeltet må alltid vurderes mot hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det skal som hovedregel ikke åpnes for ny bebyggelse som strider mot disse interessene.</i> <i>Samlet sett skal det ved all utbygging innenfor 100-metersbeltet legges vekt på løsninger som sikrer eksisterende landskapssituasjon og allmenn tilgang til sjøen</i>
4.3	Sjøfront i by og transformasjonsområder	<i>Ved planlegging og utvikling av de sjønære arealene i by og større transformasjonsområder skal:</i> - <i>Det tilrettelegges for offentlig ferdsel, rekreasjon og opphold for allmennheten til og langs sjø.</i> - <i>Sammenhengende grønnstruktur utvikles og ivaretas.</i> - <i>Det tas hensyn til klimaendringer og avbøtende tiltak vurderes.</i>
4.4	Næringsområder	<i>Ved spørsmål om transformasjon av eksisterende, sjønære næringsområder skal arealer som vurderes å ha vesentlig verdi for fremtidig næringsvirksomhet med behov for tilgang til sjø, beholdes som utviklingsområde.</i>
4.5	Fritidsboliger	<i>Det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye fritidseiendommer i 100-metersbeltet.</i>

Nye fritidsboliger langs kysten bak 100-metersbeltet kan tillates dersom forholdene ligger til rette for det og allmennhetens interesser ivaretas på en god måte.

5.2. Retningslinjer fra Regional vannforvaltningsplan

Regional plan for vannforvaltning i Vestfold og Telemark vannregion 2022-2027 har retningslinjer som handler om arealforvaltning. Disse er gjengitt i sin helhet under. Hensikten med retningslinjene er å inkludere vann på et tidlig stadium i kommunens samfunns- og arealplanlegging og oppnå helhetlig vannforvaltning etter vannforskriften.

Nr.	Tema:	Retningslinje:
1.1	Vannmiljø	<i>Regional plan for vannforvaltning bør innarbeides og detaljeres i kommuneplan og underliggende planer, basert på kunnskap om lokale forhold. Vannmiljø og vedtatte miljømål skal vurderes og hensyntas i planarbeid som kan påvirke vann.</i> <i>Interkommunalt samarbeid bør vurderes ved påvirkninger på vannmiljø, på tvers av kommunegrensene.</i>
1.2		<i>Elver og bekker skal som hovedregel ikke lukkes og skal bevares så nært opptil sin naturlige form som mulig.</i>
1.3		<i>I planer som berører allerede lukkede eller sterkt påvirkede vassdrag, skal det vurderes om vassdraget kan gjenåpnes og restaureres.</i>
2.1	Naturfare og klimatilpasning	<i>Det bør ikke legges til rette for utbygging i områder med risiko for naturfare som for eksempel flom og havnivåstigning.</i>
2.2		<i>Vurderinger av vannmiljø må sees i sammenheng med føringer i Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.</i>
3.1	Overvann og avløp	<i>Planlegging skal identifisere og sikre arealer for overvannshåndtering. Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.</i>
3.2		<i>Overvannsløsninger skal ta hensyn til og fortrinnsvis forbedre stedets økologiske systemer og øke det biologiske mangfoldet.</i>
3.3		<i>Overvannsløsninger bør planlegges med kapasitet til å ta unna forventet økt nedbørintensitet og nedbørsmengde, gjerne med bruk av grønne infiltrasjonsområder og åpne vannveier.</i>

3.4		<i>Arealforvaltning og utbygging må planlegges med tanke på kapasiteten på eksisterende og eventuelle nye avløpsanlegg, slik at økt belastning ikke påvirker måloppnåelsen etter vannforskriften.</i>
4.1	Deponering av masser og snø	<i>Deponering av masser og snø bør unngås nær sjø og vassdrag. Dersom det likevel åpnes opp for deponering av masser må krav om tiltak for å hindre avrenning av partikler og annen forurensning som kan påvirke vannmiljøet vurderes etter vannforskriften og annet sektorlovverk</i>
5.1	Grøntdrag og kantsoner	<i>Grøntdrag og restarealer langs vassdrag og sjø skal som hovedregel bevares for å ivareta verdifulle kvaliteter knyttet til vannmiljø, biologisk mangfold og landskapsøkologiske korridorer og landskapselementer.</i>
5.2		<i>Kommunene bør fastsette bredden på vegetasjonsbeltet langs vassdrag i rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven.</i>
5.3		<i>Større landskapsøkologiske korridorer som ivaretar grøntstrukturer og blågrønne verdier i urbane områder bør tillegges særskilt verdi.</i>
5.4		<i>Andre områder av betydning for vannmiljø, som myr, våtmark, skog og ugjødsle mark bør tas hensyn til i planleggingen.</i>
6.1	Bestemmelser og hensynssoner	<i>I kommuneplanens arealdel og i underliggende planer bør det legges inn bestemmelser og hensynssoner for å ivareta vannmiljøet i tråd med regional vannforvaltningsplan. Dette gjelder særlig i arealplaner som omfatter sårbare vann og vassdrag og beskyttede områder etter vannforskriften.</i>
6.2		<i>Kommunene skal i sin plan- og enkeltsaksbehandling sikre drikkevannskildene for dagens og fremtidens behov.</i>
6.3		<i>I bestemmelser til kommuneplanens arealdel og underliggende arealplaner kan det ved behov stilles rekkefølgekrav for å sikre at fastsatte mål for vannmiljø nås og at vannforekomsten ikke settes i fare for å få forringet miljøtilstanden.</i>

6. Planbeskrivelse

6.1. Hovedinnhold

Arealene langs vestfoldkysten er attraktive. Det er mange som bor, arbeider og ferierer i disse områdene. Det er store utbyggingsinteresser og store interesser knyttet til friluftsliv, natur, landskap og kulturmiljøer. Statistikken fra SSB viser at byggeaktiviteten i strandsonen er stor og at mindre enn 40% av strandsonen i Vestfold er tilgjengelig for allmenheten.

I strandsonen (100-metersbeltet langs sjøen), er det byggeforbud, pbl. § 1-8 andre ledd. Dersom kommunene ønsker å fravike byggeforbudet, har de muligheten til det ved å fastsette en byggegrense mot sjø, jf. pbl §1-8, tredje ledd.

Regional plan for kystsonen i Vestfold ble vedtatt av fylkestinget 6. november 2014. Hensikten med planen var å dempe nedbyggingen av Vestfold-kysten, trekke opp føringer for en langsiktig bærekraftig arealpolitikk og forvaltning, og få til en mer helhetlig og lik praktisering av regelverket. Det har skjedd mye siden 2014: De statlige planretningslinjene er revidert, tilstanden i Oslofjorden er blitt betraktelig dårligere jf. Helhetlig tiltaksplan, det er fortsatt et stort press på arealene langs kysten, klimaendringene er økende og naturmangfoldet reduseres.

I 2020 besluttet fylkestinget å revidere kystsoneplanen fra 2014, ft sak 166/20. Da kommunene uttalte seg til planprogrammet, ga de uttrykk for at de stort sett var fornøyde med kystsoneplanen fra 2014. Kommunene ønsket ikke store endringer i den nye planen.

Kystsoneplanen 2025 viderefører mange av prinsippene og rammene fra 2014 planen. Målene er justert og det er betydelig færre retningslinjer.

Geografisk inndeling av kysten

I kystsoneplan 2025 er kysten delt inn i fire forvaltningssoner med tilhørende retningslinjer:

1. Hele kysten – gjelder generelt for hele kysten, strandsonen og de kystnære arealene i sjø. Temaene er friluftsliv, natur, landskap, kulturmiljø og kulturminner og vannmiljø.
2. Sjøområdene - omfatter de kystnære arealene i sjø, alle øyer, holmer og skjær en nautisk mil utenfor grunnlinjene, vannflaten, vannvolumet og sjøbunnen. Retningslinjene her balanserer mellom utbyggingshensyn og vern.
3. Strandsonen mellom sjø og byggegrense. Retningslinjene i denne sonen legger vekt på å overholde byggeforbudet i pbl. § 1-8 andre ledd for å begrense inngrep og sikre natur- og frilufts verdier.
4. Strandsonen mellom byggegrense og 100-metersgrensen. Retningslinjene her balanserer mellom utbyggingshensyn og vern.

Forholdet til andre regionale planer

I utgangspunktet er det *Regional plan for bærekraftig arealpolitikk* (RPBA) som legger rammene for arealutviklingen i Vestfold, men langs kysten er det spesielle forvaltningsbehov som ikke er håndtert i RPBA. Kystsoneplanen tar opp og styrker temaer som er spesielt relevante for kysten,

for eksempel fritidsbebyggelse, landskap, friluftsliv, naturmangfold, kulturmiljø, kulturminner og forvaltning av sjøarealene.

Tilsvarende er det *Regional plan for vannforvaltning i Vestfold og Telemark vannregion 2022 – 2027* som fastsetter miljømål i vassdrag og i Oslofjorden og som foreslår tiltak for å beskytte, forbedre og gjenopprette vannmiljøet slik at målene nås. Kystsoneplanen viser hvordan arealforvaltningen langs kysten og i sjøområdene kan bidra til et bedre vannmiljø i Oslofjorden.

6.2. Virkninger av planen

En regional plan er retningsgivende og skal i henhold til pbl. § 8-2 «legges til grunn» for kommunal, fylkeskommunal og statlig planlegging og virksomhet i regionen. Dette innebærer at verken kommunene, statlige myndigheter eller private aktører er rettslig bundet av planen. Likevel kan de ikke se bort fra planen.

Formuleringen «legges til grunn» innebærer at andre myndigheter skal ta planen i betraktning når de selv treffer vedtak, og at eventuelle avgjørelser i strid med planen må begrunnes. Dersom kommunene eller andre myndigheter ikke tar tilstrekkelig hensyn til den regionale planen, vil de risikere at fylkeskommunen bruker sin innsigelse- eller klagemulighet.

Adgangen til å fremme innsigelse benyttes bare i viktige konfliktsaker, for eksempel hvis konsekvensene av et foreslått planforslag går på bekostning av nasjonale eller vesentlige regionale interesser. Spørsmålet vil bero på en helhetlig vurdering av hvordan det aktuelle planarbeidet ivaretar de ulike samfunnsinteressene som blir berørt.

Virkningene av regional plan - Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 200: "En regional plan skal legges til grunn for regionale organers virksomhet og for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i fylket. I dette ligger det at et gyldig planvedtak skaper forpliktelser for offentlige myndigheter og organer til å søke å følge opp og gjennomføre planen. Dette kan skje som avtalt i forbindelse med handlingsprogrammet for planene, enten gjennom videre planlegging eller gjennom særlige tiltak, budsjetter og vedtak av enkeltsaker.

En regional plan har liten hensikt hvis den ikke følges. Forpliktelsen gjelder både for kommuner, statlige organer og regional planmyndighet selv. Men en regional plan har ikke direkte rettsvirkning overfor den enkelte innbygger. Planen skaper altså verken rett eller plikt for den enkelte, med mindre det ikke er knyttet en regional planbestemmelse etter § 8-5 til planen.

Med uttrykket «legges til grunn» menes at planen heller ikke for myndighetene medfører absolutte forpliktelser av rettslig art. Den er imidlertid et grunnlag for å reise innsigelser til planforslag som kan ha rettslig binding. Andre myndigheter, organisasjoner eller enkeltpersoner vil ikke kunne reise rettslige krav mot noen myndighet på grunnlag av det som står i en regional plan. Det viktige er at alle berørte myndigheter har som sitt mål at planen skal gjennomføres."

Kystsoneplan 2025 bidrar til å tydeliggjøre og utdype *Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen* fra 2021, ivareta plan- og bygningslovens krav i § 1-8 om byggeforbud i 100-metersbeltet og støtter oppunder arbeidet med *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* (2021).

Kystsoneplan 2025 er et strategisk styringsverktøy som tar til orde for en felles kurs og felles satsingsområder. Planen legger rammer for arealutviklingen langs vestfoldkysten, de nære sjøområdene og 100-metersbeltet langs sjøen på tvers av kommunegrensene. Den skal være et

hensiktsmessig verktøy for stat, fylkeskommune og kommunene til bruk i arealforvaltningen. Det er en forventning om at kystsoneplanen med målsettinger og retningslinjer iverksettes i kommunale planer og enkeltvedtak.

Kystsoneplan 2025 viser til at utviklingen av kysten skal ta hensyn til friluftslivet, naturen, kystlandskapet, kulturmiljøene og vassdragene, at besøksforvaltning er en mulig strategi for å håndtere økt turisme og at det er ulike måter å redusere tilførsler av forurenset vann til fjorden. Kystsoneplanen har en streng holdning til nye fritidsboliger i 100-metersbeltet langs sjøen og åpner for noe utvikling på arealene bak 100-metersbeltet.. Når det gjelder sjøområdene understreker planen betydningen av god planlegging og at et forsvarlig kunnskapsgrunnlag må ligge til grunn for utviklingen. I strandsonen, 100-metersbeltet langs sjøen, er det byggeforbudet etter plan- og bygningsloven. Planen beskriver hvordan forholde seg til byggeforbudet og setter rammer for hvordan byggegrenser kan settes i områder der dette er aktuelt.

Retningslinjene ivaretar viktige hensyn langs vestfoldkysten og er med på å understøtte en streng forvaltning av kysten.

6.3. Gjennomgang av retningslinjene

Regional plan for kystsonen i Vestfold (heretter kystsoneplan 2014) inneholder 72 retningslinjer. I kystsoneplan 2025 er det foreslått 16 retningslinjer. Utgangspunktet var å beholde ordlyden i retningslinjene lik ordlyden i kystsoneplan 2014. Gjennomgangen av retningslinjene sett i lys av at en regional plan uten regionale planbestemmelser ikke er direkte bindende, har gjort at det er foretatt en språkvask.. Det er fortsatt slik at planer som ikke tar tilstrekkelig hensyn til retningslinjene i kystsoneplanen, kan bli møtt med innsigelse.

6.3.1 Hele kysten

Kystsoneplan 2014 hadde et avgrenset virkeområde fastsatt i SPR strandsone fra 2011. Endringer i SPR strandsone fra 2021 gjør at det ikke lenger er statlige planretningslinjer for arealene bak 100-metersbeltet. Det er derfor viktig å få på plass felles rammer for utviklingen i disse områdene. Slike rammer skal bidra til helhetlig planlegging og god sammenheng mellom arealbruken på landområdene bak 100-metersbeltet, strandsonen og i sjøen.

Retningslinjene er ment å bidra til at de viktige strandsonehensynene natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap, samt hensynet til vannmiljø blir ivare tatt i planlegging og ved utbygging på tvers av sonene i planen. Retningslinjene som gjelder for hele kysten, må tolkes strengere i den delen som gjelder 100-metersbeltet enn i områdene bak 100-metersbeltet.

Viktigheten av disse hensynene er tydeliggjort gjennom plan- og bygningsloven § 1-8 og SPR-strandsone pkt. 1.

Plan og bygningsloven § 1-8 første ledd sier:

I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

SPR-strandsone pkt. 1 sier:

[...] Retningslinjene skal bidra til at det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen [...].

SPR-strandsone pkt. 2 sier:

[...] planleggingen bør skje helhetlig slik at det blir god sammenheng mellom arealbruken i strandsonen, i sjøen og på landområdene bak 100-metersbeltet.

Retningslinjene er en regional tilpasning for å bidra til helhetlig planlegging langs vestfoldkysten, og viderefører i stor grad retningslinjer fra kystsoneplan 2014.

Friluftsliv, natur, landskap, kulturmiljø, kulturminner og vann er temaer som kommunen må ta hensyn til og vurdere i planlegging og utviklingen langs kysten og som det er utarbeidet retningslinjer for. Sentrale hensyn er at utviklingen bak 100-metersbeltet langs sjøen ikke stenger for eller vanskeliggjør allmennhetens tilgang til strandsonen, og at sammenhengende natur ivaretas.

Retningslinje 1.1 Friluftsliv

Friluftsinteressene skal sikres langs kysten.

I byggeområdene skal det legges vekt på å sikre friområder, ferdselsårer og naturelementer.

Forbindelseslinjer til strand og sjø bør opprettholdes og videreutvikles. Strandområder skal sikres for allmenhetens bruk og opphold.

Merknader til retningslinjen:

Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre at hensynet til friluftsinteresser, herunder allmennhetens adgang til strandsonen, alltid skal utredes og tillegges stor vekt ved forvaltning av kysten. Retningslinjen er i stor grad en omskriving av tidligere retningslinje 1.5 i kystsoneplanen fra 2014.

Retningslinjen er ment å tydeliggjøre hvordan hensynet til friluftsliv skal ivaretas i arealplanleggingen av vestfoldkysten, samt å sikre kravet om helhet og sammenheng i planlegging. Det er viktig at utvikling i områdene bak 100-metersbeltet ikke stenger for eller vanskeliggjør allmenhetens tilgang til strandsonen. Isteden bør det legges til rette for friområder og naturelementer i tilknytning til ferdselsårer. Det er nødvendig å se de enkelte utbyggingsområdene i en større sammenheng for å sikre helhetlige løsninger for allmenhetens tilgang.

Retningslinjen bygger på SPR strandsone pkt. 2, som slår fast at «*planleggingen bør skje helhetlig slik at det blir god sammenheng mellom arealbruken i strandsonen, i sjøen og på landområdene bak 100-metersbeltet*».

Retningslinjen følger opp plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd, friluftsloven § 1 og SPR pkt. 1. Plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd løfter frem friluftsliv som et sentralt hensyn i strandsonen. Friluftslovens formålsbestemmelse viser tydelig at friluftsinteressene også skal sikres utover strandsonen. Friluftsloven § 1 har følgende ordlyd:

Formålet med denne loven er å verne friluftslivets naturgrunnlag og sikre allmenhetens rett til ferdsel, opphold m.v. i naturen, slik at muligheten til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet bevares og fremmes.

Friluftsliv er omtalt i SPR strandsone pkt. 1 og pkt. 6.2. I pkt. 6.2 står det blant annet at

det bør legges stor vekt på å opprettholde og forbedre tilgjengeligheten til strandsonen fra landsiden og sjøsiden samt mulighetene for å ferdes og å oppholde seg langs sjøen. Disse hensynene skal vektlegges sterkt når kommunene vurderer å godkjenne videre utvikling av eksisterende bolig- og fritidseiendommer.

Første avsnitt er en ny presisering, og slår fast at friluftsinnteresser i stort skal sikres langs kysten. Områder som er viktige for friluftslivet, bør avsettes som friluftsområder i sjø.

Andre avsnitt omhandler ivaretagelse av friluftsinnteresser i byggeområder. Retningslinjen innebærer at ved endring eller utvidelse av bebygde områder, skal det tilstrebes å finne løsninger som sikrer friområder, ferdselsårer og naturelementer. Nye byggeområder som innebærer forringelse av friluftsinnteresser bør unngås.

Tredje avsnitt slår fast at forbindelseslinjer bør opprettholdes og videreutvikles, slik at tilkomst til strandområder sikres for allmennhetens bruk og opphold. Med «opprettholdes» siktes det til at det ikke bør tillates utbygging eller andre arealinngrep som hindrer eller vanskeliggjør dagens ferdselsmuligheter. Med «videreutvikles» oppfordres det til en aktiv strandsoneforvaltning, som søker å tilrettelegge for nye forbindelseslinjer. Kommunale arealplaner er et viktig verktøy for å sikre eksisterende, og tilrettelegge for nye, forbindelseslinjer i kystsonen. Strandområder som gir mulighet for opphold, er spesielt prioritert fordi slike områder er særlig verdifulle og en knapp ressurs. Slike områder skal ikke forringes og bør sikres gjennom plan med passende formål, hensynssoner og bestemmelser. Videre gir friluftsløven § 35 kommunene hjemmel til å varde og merke stier i utmark. Begge virkemidler bør brukes aktivt for å sikre etterlevelse av retningslinjen i tredje avsnitt.

Retningslinjen må sees i sammenheng med øvrige retningslinjer i planen, slik at ivaretagelse av friluftsinnteressene også ivaretar hensynet til landskapet, kulturmiljøer og naturområder.

Retningslinje 1.2 Natur

Naturen i langs kysten skal bevares mest mulig sammenhengende. Naturens egenverdi vektlegges.

Merknader til retningslinjen:

Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre at hensynet til natur, alltid skal utredes og tillegges stor vekt ved forvaltning av kysten. Retningslinjen skal bidra til at naturområder langs kysten ivaretas ved planlegging og utbygging. Hensikten er å unngå ytterligere fragmentering av naturen langs kysten. Retningslinjen tilsvarer i stor grad tidligere retningslinje 1.2, 1.27 og 5.1 i kystsoneplanen fra 2014.

Plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd løfter frem naturmiljø som et sentralt hensyn i strandsonen. Natur er også omtalt i flere punkter i SPR-strandsone. Retningslinjen er blant annet en utdyping og en regional tilpasning av SPR pkt. 6.1 som sier at man skal ta hensyn til naturmangfoldet og ikke hvordan det skal gjøres. SPR 8.2 sier at bebyggelsen skal konsentreres til allerede eksisterende byggeområder nettopp for å skjerme naturen. I nyere tid er det gitt tydeligere signaler fra statlige myndigheter om at naturhensynet skal tillegges større vekt enn tidligere. Dette vises blant annet gjennom skjerpede føringer i SPR-strandsone. Hensynet til

natur, naturområder og naturmangfold er også gitt betydelig oppmerksomhet i «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027».

Retningslinjen slår fast at naturen langs kysten skal bevares mest mulig sammenhengende. Naturmangfoldet langs vestfoldkysten er blant det rikeste i Norge, men naturområdene er fragmenterte og lite sammenhengende. Ytterligere press på arealene vil kunne medføre at artene får problemer med å overleve og det biologiske mangfoldet forringes. Det er derfor nødvendig at kommunen ser det enkelte utbyggingsområde i en større sammenheng for å bevare natur og unngå ytterligere fragmentering av naturen i kysten.

Videre slås det fast at naturens egenverdi skal vektlegges. Hensikten med retningslinjen er at naturen også skal vurderes og hensyntas uavhengig av hvilken opplevelsesverdi naturen har for mennesker. Naturmangfoldlovens prinsipper i §§ 8 til 12 skal alltid vurderes når offentlige myndigheter behandler saker som kan ha betydning for naturmangfoldet. Bestemmelsene krever at det gjennomføres forsvarlige utredninger av naturmangfoldet som kan bli berørt, og at det foretas begrunnede vurderingen av hvordan naturverdiene kan ivaretas. Manglende eller mangelfull vurdering av naturmangfoldlovens prinsipper vil være en saksbehandlingsfeil.

Temakartet «Sammenhengende naturområder» vil være nyttig for å få en samlet oversikt over naturområdene, og sammenhengen mellom disse, i Vestfold.

Retningslinje 1.3 Landskap

Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på landskapet vurderes.

Tiltak tilpasses områdets topografi, skala og landskapets karakter, og bør ikke være dominerende i landskapet.

Langs kysten skal det utvises stor varsomhet med å gjennomføre irreversible inngrep i grunnen. Geologiske forekomster, som svaberg, hvalskrottfjell og andre særegne geologiske formasjoner skal hensyntas.

Merknader til retningslinjen:

Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre at hensynet til landskapet, alltid skal vurderes og tillegges stor vekt ved forvaltning av kysten. Dette innebærer at det er nødvendig å ta hensyn til landskapet ved planlegging og utbygging langs kysten. Vurderingene av tiltaket skal legges til grunn i planleggingen slik at negative konsekvenser for landskapet unngås. Tiltaket skal tilpasses slik at det ikke blir dominerende i landskapet og det skal utvises stor varsomhet med å gjennomføre varige inngrep i grunnen.

Plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd løfter frem landskap som et sentralt hensyn i strandsonen. Landskap er omtalt i SPR strandsone pkt.1 og pkt.6.1. I SPR strandsone pkt. 8.6 står det at terrenginngrep skal ikke tillates på arealer som har betydning for natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Retningslinjen er en omskriving og samling av en rekke tidligere retningslinjer i kystsonenplanen fra 2014 1.4, 1.21, 4.9, 4.10, 5.4, 5.6 og 5.8. Hensikten med å samle dette i en retningslinje er å tydeliggjøre landskapshensynene langs kysten.

Retningslinjen er en utdyping og en regional tilpasning av SPR strandsone pkt. 6.1 der det står at karakteristiske hovedtrekk i landskapet bør opprettholdes og at det ved planlegging må tas hensyn til å bevare landskapskvaliteter og tilpasse det bygde miljø til omgivelsene og 8.6 der det står at det ikke skal tillates terrenginngrep på arealer som har betydning for natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser i strandsonen. Landskapet langs kysten i Vestfold er allerede sterkt påvirket av ulike tiltak, og naturlandskapet framstår som fragmentert. Store deler av kystlandskapet i området har stor verdi, og her er også sjeldne geologiske formasjoner. Det er derfor nødvendig å ta særlige hensyn til landskapet ved nye tiltak i kystsonen.

Første avsnitt slår fast at ved all planlegging og utvikling langs kysten, skal tiltakets virkninger på landskapet vurderes. Retningslinjen medfører at det ved planlegging og utvikling i kysten må gjennomføres særskilte vurderinger av tiltakets virkninger på landskapet, og det skal søkes å finne løsninger som i størst mulig grad sikrer ivaretagelse av landskapshensyn.

Andre avsnitt handler om tiltak for å begrense negativ påvirkning på landskapet langs kysten ved etablering av nye tiltak eller endring/utvidelse av eksisterende tiltak. Kommunene skal alltid sørge for at tiltak tilpasses områdets topografi, skala og landskapets karakter, slik at tiltaket ikke er dominerende i landskapet. Kommunene må sikre at det gjøres konkrete vurderinger av hvordan byggeområder og tiltak forholder seg til landskapet, at det foreslås avbøtende tiltak dersom det er behov for å redusere påvirkningen, eller komme med forslag til løsninger som bidrar til at tiltaket passer bedre inn i landskapet. Temakartene med landskapskategorier og synlighetsanalysen kan være til hjelp i vurderingene.

Tredje avsnitt slår videre fast at det langs kysten skal utvises stor varsomhet med å gjennomføre irreversible inngrep i grunnen. Dette gjelder alle former for terrenginngrep. Retningslinjen slår også fast at de spesielle geologiske forekomstene som finnes i Vestfold skal hensyntas. Flere steder langs kysten i Vestfold finnes geologiske formasjoner, svaberg som kalles hvalskrotter, som det ikke finnes mange andre steder i verden.

Retningslinje 1.4 Kulturmiljø og kulturminner

Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på kulturmiljø og kulturminner vurderes.

Merknader til retningslinjen:

Retningslinjen skal sikre at det tas hensyn til kulturmiljø og kulturminner ved planlegging og utbygging langs kysten. Alle tiltak skal som hovedregel tilpasses og/ eller bygge oppunder kulturmiljøets særpreg og verdier. Hensikten er å ivareta kvaliteten i vestfoldkystens kulturmiljøer.

Plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd løfter frem kulturmiljø som et sentralt hensyn i strandsonen. Kulturminneloven ivaretar automatiske- og vedtaksfredete kulturminner. Kulturmiljø er omtalt i SPR strandsone pkt. 6.1 der det står at det skal legges vekt på å bevare karakteristiske kulturlandskap, kulturmiljø og enkeltstående eksempler på den særegne kystkulturen i området. I SPR strandsone 8.3. står det at ny bebyggelse bør plasseres i tilknytning til eksisterende tettsteder og skal ikke tillates på arealer som har betydning for kulturmiljø.

Kulturminner som er legalfredet eller vedtaksfredet gjennom kulturminneloven, har et sterkt vern. Inngrep i slike kulturminner krever særskilt tillatelse av fylkeskommunen. Kulturminner som ikke er underlagt vern, samt kulturmiljøer, forvaltes av kommunene gjennom plan- og byggesaksbehandling. Retningslinjene i punkt 1.4 er ment å signalisere at kulturmiljø og kulturminner knyttet til strandsonen alltid skal hensyntas, uavhengig av dets vernestatus.

Retningslinjen er en forenkling og spisset framstilling av tidligere retningslinje i kystsoneplanen fra 2014 1.16 og 1.17.

Retningslinjen slår fast at ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på kulturmiljø og kulturminner vurderes. Hensikten er å tydeliggjøre at en plan eller et tiltaks virkninger på kulturmiljø og kulturminner alltid skal utredes og vurderes grundig. Planer eller tiltak som kommer i konflikt med kulturmiljø og kulturminner knyttet til kysten, bør som den klare hovedregel ikke tillates.

Retningslinje 1.5 Vannmiljø

Ved planlegging og utvikling langs vassdrag skal som hovedregel kantsonene bevares og mulighetene for å utvide dem vurderes.

I utbyggingsområder skal det legges til rette for gode overvannsløsninger. Trygge flomveier sikres og gjenåpning av lukkede bekker vurderes.

I planforslag som kan påvirke vannmiljøet, redegjøres det for den økologiske og kjemiske miljøtilstanden i den berørte vannforekomsten. Der det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap, gjennomføres det registreringer. Virkningene av tiltakene vurderes før tillatelse gis.

Hensynet til havnivåstigning og ekstremvær skal legges til grunn i arealplanleggingen.

Merknader til retningslinjen:

Retningslinjen skal bidra til godt vannmiljø. Dette kan gjøres blant annet ved å bevare og utvide kantsoner langs vassdrag, sikre trygge flomveier og gjenåpne lukkede bekker. Der det mangler kunnskap om tilstanden i vannet skal det gjennomføres registreringer.

Vannressursloven § 11 og Vannforskriften § 12 løfter fram hensynet til vann i all planlegging. Det vises også til *Regional plan for vannforvaltning i Vestfold og Telemark vannregion 2022 – 2027* som fastsetter miljømål i vassdrag og i Oslofjorden. Retningslinjen tilsvarer retningslinje 1.24 i kystsoneplan fra 2014 og er utvidet til å omhandle kantsone og overvann i byggeområder. Vannmiljø er ikke omtalt i SPR- strandsonen. Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre forholdet mellom vannforvaltningen og arealforvaltningen.

Retningslinjen er en regional tilpasning for å minne om at planlegging må ha fokus på å oppnå godt vannmiljø. Dette for å redusere og begrense avrenning av forurenset vann fra vassdrag og det bebygde miljøet til Oslofjorden, og sånn bidra til en forbedring av tilstanden og livet i fjorden.

Retningslinjen tydeliggjør at ved planlegging og utvikling langs kysten må det tas spesielt hensyn til vannmiljøet. Oslofjorden er i økologisk ubalanse og tilstanden er alvorlig, jf. Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden. Forurensning fra landbruk, avløp og industri og bygging i strandnære områder er noen av årsakene til ubalansen. Undersøkelser viser at vassdragene i Vestfold er sterkt påvirket av næringssalter fra jordbruksarealer og utslipp fra avløp.

Retningslinjens første avsnitt slår fast at ved planlegging og utvikling langs vassdrag skal kantonene som hovedregel bevares og mulighetene for å utvide dem skal vurderes. Kantvegetasjon langs vassdrag bidrar til å redusere avrenning fra jordbruksarealer. Derfor bør de bevares og muligheten for å utvide dem bør vurderes ved planlegging og utvikling. Hensikten med retningslinjen er å øke bevisstheten på å sikre kantonevegetasjon, herunder de krav som følger av vannressursloven § 11. Regelverket for kantsoner langs vassdrag med års sikker vannføring krever at det skal opprettholdes et naturlig vegetasjonsbelte.

Andre avsnitt gjelder overvannsløsninger. Retningslinjen slår fast at i utbyggingsområder skal det legges til rette for gode overvannsløsninger. Trygge flomveier sikres og gjenåpning av lukkede bekker vurderes. Dette kan for eksempel gjøres ved å sikre trygge flomveier, ta vare på eksisterende vegetasjon, etablere naturbaserte løsninger som for eksempel grønne tak, bekkeåpninger og regnbødd. Rent vann gir grunnlag for naturlig plante- og dyreliv, konsum av sjømat uten helserisiko, bading og annet friluftsliv.

Tredje avsnitt gjelder kunnskapsgrunnlaget ved planforslag som kan påvirke vannmiljøet. For å sikre et forsvarlig beslutningsgrunnlag, skal det gjøres rede for den økologiske og kjemiske miljøtilstanden i den berørte vannforekomsten. Retningslinjen bygger slik sett på kravene som følger av vannforskriften, og er ment å tydeliggjøre disse utredningskravene. Planforslaget skal videre vise hvilke undersøkelser som er foretatt, hvilken metodikk som er anvendt og hvordan miljøtilstanden er vurdert. Utredningen og vurderingen bør knyttes til naturmangfoldlovens prinsipper, især §§ 8, 9 og 10. Manglende eller mangelfull vurdering av miljøtilstanden, vil være en saksbehandlingsfeil som kan lede til ugyldig vedtak.

Fjerde avsnitt gjelder klimatilpasning og viser til at det må tas høyde for klimaendringer som havnivåstigning og ekstremvær i arealplanleggingen.

6.3.2 Sjøområdene

Retningslinjene i denne sonen balanserer mellom utbyggingshensyn og vern.

Bruken av sjøområdene er omfattende og variert, og potensiale for interessekonflikter er stort. I følge plan- og bygningsloven skal kommunene planlegge sjøområdene. Dette følger av pbl. §1-2 der det står at i sjøområder gjelder loven ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjene.

Tilstanden i Oslofjorden er alvorlig med flere faktorer som påvirker økosystemet negativt, jf. Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden fra 2021. Endringen i SPR-strandsone fra 2021 gjør at det ikke lenger er statlige planretningslinjer for sjøområdene. Dette gjør det enda viktigere å få på plass felles rammer for utviklingen av et område der det er et stort potensial for konflikter mellom ulike interesser, å tydeliggjøre regional arealpolitikk og sikre regionale interesser i sjøområdene.

Retningslinjene skal bidra til helhetlig planlegging og god sammenheng mellom arealbruken i strandsonen og i sjøen. Dette er en oppfølging av SPR-strandsone pkt 2. der det står at retningslinjene gjelder for landarealene i strandsonen, men planleggingen bør skje helhetlig slik at det blir god sammenheng mellom arealbruken i strandsonen, i sjøen og på landområdene bak 100-metersbeltet.

Retningslinje 2.1 Generelt for alle tiltak

Det skal utvises stor forsiktighet med å åpne for tiltak og virksomheter som kan være til skade for natur, landskap, kulturmiljø, friluftsliv eller andre allmenne interesser.

Merknader til retningslinjen:

Retningslinjen skal sikre at det utvises stor forsiktighet mot å åpne for tiltak og virksomhet som medfører ulemper for de særskilte hensyn og interesser som knytter seg til sjøområdene i Vestfold. Det er skadevirkninger av utbyggingstiltak eller andre arealbruksendringer retningslinjen skal ivareta. I tillegg fanger retningslinjen opp virksomheter som kan forringe miljøinteresser i sjø som faller utenfor tiltaksbegrepet.

Plan- og bygningsloven § 1-8 første ledd løfter frem natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser som sentrale hensyn i strandsonen. Selv om bestemmelsen er avgrenset til landområder, vil de samme hensynene i stor grad gjøre seg gjeldende også i sjø. Retningslinjen er en omskriving av en del av tidligere retningslinje 2.1 i kystsoneplan fra 2014. Denne retningslinjen understreker at de hensynene som gjelder for strandsonen også gjelder for sjøområdene. Rammene fra kystsoneplanen 2014 er tatt med for å videreføre dagens forvaltningspraksis.

Retningslinjen er en regional tilpasning. Hensikten er å ivareta strandsonehensynene også i sjø, og sikre god sammenheng mellom arealplanleggingen i sjø og på land.

Retningslinjen medfører at det må tas spesielle hensyn til natur, landskap, kulturmiljø, friluftsliv eller andre allmenne interesser når det skal planlegges tiltak i sjø. Dette betyr at slike hensyn alltid skal utgjøre en sentral del av kunnskapsgrunnlaget ved forvaltning av sjøområdene. Videre bør det utvises stor forsiktighet med å åpne for tiltak som medfører ulemper for disse

hensynene. Kommunen må se denne retningslinjen i sammenheng med retningslinje linje 1.1 – 1.5 som skal bidra til å ivareta disse hensynene langs hele kysten.

Retningslinje 2.2 Unngå inngrep i viktig natur

Der det ikke foreligger forsvarlig kunnskap om naturverdier i sjø, skal det gjennomføres registreringer. Virkningene av tiltakene vurderes før tillatelse gis.

Det skal utvises stor forsiktighet med å gjennomføre inngrep i gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr og i grunnvannsområder som er viktige for det biologiske mangfoldet.

Områder som ålegressenger, grunne sjøområder, utløpet av ørretbekker og andre områder som er økologisk viktige bør avsettes som naturområde i sjø med tilhørende bestemmelser.

Merknader til retningslinjen:

Retningslinjen er en presisering av den mer generelle retningslinjen i punkt 2.1, og gjelder hensynet til naturmangfold i sjø. Hensikten er å sikre at tillatelser til tiltak og virksomhet som kan medføre skader eller ulemper på naturmangfoldet, bygger på et forsvarlig kunnskapsgrunnlag. I de tilfeller undersøkelser viser fare for ulemper eller skadevirkninger på naturmangfoldet, skal tillatelse som hovedregel ikke gis. Dette gjelder spesielt i områder som er særlig viktige for naturmangfoldet, slik som gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr, ålegressenger, grunne sjøområder, utløpet av ørretbekker m.m.

Retningslinjen bygger på innholdet i retningslinje 2.1 i kystsoneplan fra 2014. I Vestfold er det forekomster av marine naturtyper av stor verdi, men det er generelt lite kunnskap om naturverdiene og om utbredelse og tilstand. For å sikre den unike kystnaturen må naturverdiene opprettholdes med god økologisk funksjon og et høyt biologisk mangfold. Rammene fra kystsoneplanen 2014 er tatt med for å videreføre dagens forvaltningspraksis. Retningslinjen er en regional tilpasning.

Første avsnitt slår fast at det skal gjennomføres registreringer av naturverdier i sjø. Slik kunnskap bør innhentes på generelt grunnlag, og uavhengig av behandling av konkrete planer eller tiltak i sjø. Dersom registreringen skal skje i forbindelse med behandling av en konkret søknad, skal alltid naturmangfoldloven §§ 8 til 12 vurderes. Kunnskapen og bevisstheten om naturmangfoldet i sjø er generelt mangelfullt. Det betyr at når kommunene gjennomfører tiltak i sjø kan de komme til å gjøre skade på viktig natur. For å unngå dette stilles det krav om kartlegging og om at virkningene av et tiltak må vurderes. Først når kommunen kan dokumentere at tiltaket kan gjennomføres uten at det går på bekostning av viktige naturverdier og andre viktige verdier kan det gis tillatelse.

Andre avsnitt slår fast at det skal utvises stor forsiktighet med å gjennomføre inngrep i gyte- og oppvekstområder for fisk og skalldyr og i grunnvannsområder som er viktige for det biologiske mangfoldet.

Tredje avsnitt omhandler områder som ålegressenger, grunne sjøområder, utløpet av ørretbekker og andre områder som er økologisk viktige. Retningslinjen slår fast at slike områder bør avsettes som naturområde i sjø med tilhørende bestemmelser. Retningslinjen er en klar

oppfordring til kommunene om å bruke planene aktiv for å sikre bevaring av de mest sårbare områdene i Oslofjorden.

Retningslinje 2.3 Sjøbasert næring

Anlegg for energiproduksjon, oppdrettsanlegg og annen sjøbasert næring, skal vurderes i kommuneplanens arealdel, og det skal utarbeides reguleringsplan for anlegget.

Merknader til retningslinjen:

Retningslinjen gjelder ved planlegging av tiltak og virksomheter i sjø. Den må leses i sammenheng med punkt 2.1 og 2.2 som omhandler hensynet til de interesser som kan bli berørt av slike planer. Retningslinjen i punkt 2.3 er ment å tydeliggjøre at behandling av slike tiltak må skje på grunnlag av helhetlige planer, som sikrer at beslutningene treffes på et forsvarlig kunnskapsgrunnlag. Retningslinjen er en endring og en innstramning av retningslinje 2.7 i kystsoneplan fra 2014. Endringen er at det er tatt inn anlegg for energiproduksjon og innstramningen er at plankravet er knyttet til kommuneplanen.

Retningslinjen slår fast at næringstiltak i sjø skal vurderes i kommuneplanens arealdel. Dette legger grunnlaget for en mer helhetlig tilnærming til hva som eventuelt vil være de mest egnede lokaliseringalternativene med hensyn til de interessene som knytter seg til sjøområdene i Oslofjorden, se retningslinjen i punkt 2.1. Behandling av reguleringsplaner som ikke har forankring i kommuneplanens arealdel gir langt mindre muligheter for å vurdere alternative lokaliseringer. I slike tilfeller vil det være det private planforslaget som danner grunnlaget for hvilket område som skal vurderes for det aktuelle tiltaket eller den konkrete virksomheten. Kommunene bør derfor som den klare hovedregel avvise planinitiativ som er i strid med kommuneplanens arealdel for sjøområdene i Oslofjorden.

Retningslinjen slår videre fast at næringstiltak i sjø i tillegg skal underlegges reguleringsplikt. Hensikten er å vise at det ikke er tilstrekkelig at kommunen har avsatt et område til næring i kommuneplanens arealdel. I tillegg må det settes krav om reguleringsplan. Dette vil gi kommunen langt større mulighet til å sette krav til tiltaket eller virksomheten, gjennom bruk av planbestemmelser.

Plan- og bygningsloven § 12-1 tredje ledd, krever reguleringsplan for «større bygge- og anleggstiltak» og andre tiltak som kan få «vesentlige virkninger for miljø og samfunn». Denne bestemmelsen vil derfor i de fleste tilfeller fange opp reguleringsbehovet som retningslinjen påpeker. Samtidig kan det i den enkelte sak oppstå tvil om tiltaket faller innenfor eller utenfor lovens plankrav. Konsesjonspliktige energianlegg er for eksempel unntatt reguleringsplikten, mens det er reguleringsplikt for vindkraftverk.

Retningslinje 2.4 Småbåtanlegg Småbåthavner

Nye båthavner kan bare tillates der forholdene ligger godt til rette for det..

Merknader til retningslinjen:

Med bakgrunn i utfordringene knyttet til Oslofjorden bør det ikke legges til rette for oppføring eller utvidelse av enkeltbrygger. Enkeltbrygger og småbåtanlegg privatiserer store deler av vestfoldkysten. Derimot er det ønskelig at man samler inngrepene i ulike typer fellesanlegg der konsekvensene er akseptable. Dersom det saneres et gitt antall lovlig oppførte båtplasser kan disse samles i felles anlegg. Plassering av eventuelle fellesanlegg, må forholde seg til de øvrige retningslinjene i planen.

6.3.3 Strandsonen – mellom sjø og byggegrense

Retningslinjene i denne sonen legger vekt på å overholde byggeforbudet i plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd for å begrense inngrep og sikre natur- og frilufts verdier.

Lovgivningen har et spesielt søkelys på strandsonen. I dette området er det byggeforbud, jf. plan- og bygningsloven § 1-8 andre ledd. Eiendommer som ligger i strandsonen og er avsatt til LNF-områder eller er regulert til byggeområder uten særskilt byggegrense mot sjø, er avhengig av å få dispensasjon for å få gjennomført tiltak.

Loverket er klar på at det skal svært mye til for at det kan gis dispensasjon til tiltak i strandsonen. Fasadeendringer er tillatt, men ingen andre tiltak. Med tiltak menes oppføring, riving, endring, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep, opprettelse og endring av eiendom. Byggeforbudet er satt for å ivareta strandsonens natur- og kulturmiljø, friluftsliv og allmennhetens interesser. Hensikten er å sikre at strandsonen skal holdes fri for bebyggelse, og være tilgjengelig for allmennhetens oppholds- og ferdselsrettigheter.

Områdene i denne sonen ligger nærmest sjøen og er svært attraktive for allmennheten. Her ligger svabergene, sandstrendene og strandengene. Det er i dette området det er flest dispensasjoner, allmennhetens bruk er størst og det er mange ønsker om utvikling.

Alle kommunene i Vestfold har lagt inn byggegrenser i byggeområdene langs sjøen. Dette gjør at denne sonen mange steder langs kysten er smal, noen steder ikke mer enn 10-15 meter bred.

Retningslinje 3.1 Forbud mot tiltak

Plan- og bygningslovens byggeforbud langs sjø (§ 1-8 andre ledd) skal praktiseres strengt i Vestfold. Etablering av nye tiltak og utvidelse av eksisterende tiltak i slike områder skal som den klare hovedregel unngås.

Det skal være en svært restriktiv holdning til privatiserende tiltak som utvidelse av plen, flaggstenger, sperringer, ulovlig skilting og liknende.

Merknader til retningslinjen:

I plan- og bygningsloven §1-8 andre ledd er det et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen:

Andre tiltak etter § 1- 6 første ledd enn fasadeendringer kan ikke settes i verk nærmere sjøen enn 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved alminnelig høyvann. Dette

er likevel ikke til hinder for fradeling ved innløsning av bebygd festetomt etter tomtefestelova.

Forbudet etter andre ledd gjelder ikke der kommunen har tillatt bygg og anlegg knyttet til plan- og bygningsloven § 1-8 fjerde ledd:

Forbudet etter andre ledd gjelder ikke der kommunen i kommuneplanens arealdel har tillatt oppføring av nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene til landbruk, reindrift, fiske, akvakultur eller ferdsel til sjøs, jf. §11-11 nr.4.

Hensikten med retningslinjen er å signalisere en restriktiv holdning til ytterligere privatisering av strandsonen. Dette gjelder ethvert tiltak som omfattes av byggeforbudet, slik som bebyggelse og anlegg, men også mindre tiltak som plattinger, flaggstenger, sperringer, skilt og lignende tiltak som kan virke privatiserende.

Kystsonenplanen fra 2014 hadde en retningslinje med tilsvarende tekst som plan- og bygningslovens byggeforbud i 100-metersbeltet. Selv om ordlyden i retningslinjen er endret skal den praktiseres like strengt. Retningslinjen er supplert for å få fram at det også skal være en svært restriktiv holdning til andre privatiserende tiltak enn rene byggetiltak. For å konkretisere byggeforbudet fastsettes en retningslinje som slår fast at byggeforbudet skal praktiseres strengt, også når det gjelder tiltak som utvidelse av plen, flaggstenger, sperringer, ulovlig skilting og liknende

Første avsnitt slår fast at plan- og bygningslovens byggeforbud skal praktiseres strengt. I områder som omfattes av byggeforbudet skal nye tiltak og utvidelse av eksisterende tiltak som den klare hovedregel unngås.

Planer som har til hensikt å utvide byggegrenser som fører til at denne sonen reduseres eller tillate tiltak i denne sonen, må regne med å bli møtt med innsigelse.

Andre avsnitt presiserer at det skal være en svært restriktiv holdning til privatiserende tiltak som utvidelse av plen, flaggstenger, sperringer, ulovlig skilting og liknende i denne sonen.

Retningslinjen signaliserer en klar forventning om at kommunene prioriterer tilsyn og ulovlighetsoppfølging i strandsonen. Kommunene bør drive en aktiv tilsynsvirksomhet og ulovlighetsoppfølging i strandsonen for å sikre at byggeforbudet blir opprettholdt. Dette vil også omfatte privatiserende tiltak som utlegging av plattinger, utlegging av plen, ulovlige stengler, skilt o.l.

Tilsyn og ulovlighetsoppfølging skal for det første omfatte søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven. Her gir plan- og bygningsloven kapittel 32 nærmere regler. For det andre skal tilsyn og ulovlighetsoppfølging omfatte stengsler og skilt som medføre fysiske eller psykiske barrierer for ferdsel. Slike tiltak kan kommunen kreve fjernet etter friluftsløven § 40.

Retningslinje 3.2 Dispensasjoner

Det skal være en svært restriktiv holdning til dispensasjoner i denne sonen i tilfeller der tiltaket berører allmennhetens interesser.

Merknader til retningslinjen:

Retningslinjen understreker den svært restriktive holdningen det skal være til å gi dispensasjoner i områder som omfattes av byggeforbudet langs sjø. Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt. Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene, jf pbl § 19-2 andre ledd. Tiltak for å forbedre tilgjengeligheten for allmennhetens bruk av strandsonen, må tilpasses og ta hensyn til landskap, kulturminner og naturmangfold, og kan behandles som dispensasjon. Retningslinjen er en endring av retningslinje 3.2 i kystsoneplanen fra 2014 som kun gjaldt for fritidseiendommer og en oppfølging av SPR strandsone pkt. 8.1 som gjelder hele 100-metersbeltet langs sjøen i Oslofjordregionen der det framgår at dispensasjoner skal unngås:

Byggeforbudet i 100-metersbeltet skal praktiseres strengt i planleggingen. Dispensasjoner skal unngås.

Plan- og bygningslovens forarbeider slår fast at det skal «svært mye til før dispensasjon kan gis til bygging her, spesielt i områder med et stort utbyggingspress.» Retningslinjen er ment for å understreke dette, da store deler av strandsonen i Vestfold i lang tid har vært utsatt for utbyggingspress. Dette er spesielt understreket i SPR strandsone der retningslinjene er strengest i Oslofjorden og Vestfold nettopp fordi utbyggingspresset er stort, og verneverdiene er høyest i denne delen av landet.

Lovgivers intensjon går klart i retning av at dersom kommunene skal tillate utbygging i strandsonen, skal dette skje på grunnlag av planer med inntegnet byggegrense. I forarbeidene til loven understrekes det at utbygging i strandsonen skal «skje i henhold til planer og retningslinjer som differensierer hensynene ut fra en konkret vurdering av strandsonen, ikke som enkeltvis dispensasjoner.»

6.3.4 Strandsonen – mellom byggegrensen og 100-metersgrensen

Retningslinjene i denne sonen balanserer mellom utbyggingshensyn og vern.

I plan- og bygningslov § 1-8 andre ledd er det et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjøen. Etter tredje ledd gjelder ikke forbudet dersom det er fastsatt en annen byggegrense i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan:

Forbudet etter andre ledd gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, jf. §§ 11-9 nr.5 og 12-7 nr.2

Bygging i strandsonen er i utgangspunktet forbudt. Loven gir likevel kommunene hjemmel til å gi unntak fra byggeforbudet dersom kommunene vedtar en plan som fastsetter en særskilt byggegrense mot sjø.

Alle kommunene i Vestfold har lagt inn byggegrenser i byggeområdene langs sjøen. Dette gir kommunene muligheter til noe utvikling i denne delen av strandsonen uten å måtte søke om dispensasjon.

De regionale retningslinjene gir rammer for fastsettelse av byggegrense. I byer, tettsteder og etablerte næringsområder, der det er naturlig og ønskelig at det skjer en utvikling, er byggegrensen i kombinasjon med planbestemmelser et godt verktøy for å sikre en helhetlig forvaltning som ivaretar både bruks- og bevaringshensyn. De regionale retningslinjene

konkretiserer hvilke kvaliteter kommunene bør legge til rette for ved planlegging og utvikling av sjønære arealer i by og større transformasjonsområder for å bidra til attraktivitet.

De regionale retningslinjene legger til rette for at mindre tiltak kan tillates i strandsonen bak byggegrensen. Blant annet har eksisterende fritidsboliger utviklingsmuligheter opp til en gitt størrelse. Samtidig har det i mange år vært en enighet i fylket om at det skal utvises stor forsiktighet med å åpne for nye selvstendige fritidseiendommer og dette er videreført i planforslaget.

Retningslinje 4.1 Byggegrense mot sjø

Byggeforsbudet i 100-metersbeltet gjelder til annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan. Ved fastsetting av byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig.

Byggegrense bør kun settes i byggeområder der det aksepteres en viss utvikling.

Byggegrensen kan som hovedregel i byggeområder for bolig og fritidsbebyggelse settes inntil 5 meter nærmere sjø enn vegglinn på hovedbygning, men som hovedregel ikke settes nærmere sjøen enn 15 m.

Merknad til retningslinjen

Retningslinjen gir rammer for fastsettelse av byggegrenser for opphevelse av byggeforsbudet i strandsonen. Retningslinjen viderefører prinsipper fra kystsonenplanen fra 2014, med tilhørende veileder samtidig som nye krav fra SPR strandsone om kartlegging og vurdering av virkninger er lagt til.

Plan – og bygningsloven § 1-8 tredje ledd slår fast at byggeforsbudet i strandsonen kan oppheves ved fastsettelse av byggegrense mot sjø:

Forbudet etter andre ledd gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, jf. §§ 11-9 nr.5 og 12-7 nr.2

SPR strandsone fra 2021 pkt.6.5 gir tydeligere nasjonale føringer for fastsettelse av byggegrensen enn SPR strandsone fra 2011. SPR strandsone fra 2021 sier blant annet at:

.....Ved fastsetting av annen byggegrense skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene. Virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser skal vurderes grundig. Disse verdiene skal synliggjøres i plan.

.... I ubebygde områder, hvor hensynet til natur- kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser sterkt gjør seg gjeldende, kan den funksjonelle strandsonen settes lenger vekk fra sjøen enn 100 meter.

Retningslinjen er delvis en videreføring og delvis en tydeliggjøring av SPR strandsone pkt. 6.5. Samtidig er retningslinjen en delvis omskriving og tydeliggjøring av retningslinjene 4.1- 4.3 fra

kystsoneplanen fra 2014. Føringerne fra SPR er tatt med for å ivareta en helhet, rammene fra kystsoneplan 2014 er tatt med for å videreføre dagens forvaltningspraksis.

Første avsnitt gir rammer for fastsettelse av byggegrenser og slår fast at byggegrensen skal tegnes i kommuneplanens arealdel og/eller i reguleringsplan. Før det kan fastsettes en byggegrense, skal det gjennomføres en kartlegging av de konkrete strandsoneverdiene og så skal virkningene av utbygging for naturmangfold, friluftsliv, landskap, kulturmiljø og andre allmenne interesser vurderes grundig. Av dette følger implisitt at fastsettelse av byggegrenser som går på bekostning av disse interessene ikke skal skje.

Andre avsnitt skal sikre at det kun settes byggegrenser i områder der det kan aksepteres en viss utvikling. I områder der kommunene fastsetter byggegrenser kan mindre tiltak tillates uten å søke dispensasjon. Byggegrense i kombinasjon med planbestemmelser er et godt verktøy der kommunen ønsker å legge til rette for en viss utvikling. Dette gjelder for eksempel i byer, tettsteder, eksisterende næringsområder og andre bebygde områder langs sjø. For bebyggelse som ligger mer spredt eller i et eksponert område, hvor utvikling av eiendommen vil få negativ innvirkning på landskapsbildet og andre allmenne interesser, skal det som hovedregel ikke fastsettes byggegrense verken i kommuneplanen eller i reguleringsplan.

Tredje avsnitt handler om at byggegrensen i byggeområder for bolig og fritidsbebyggelse som hovedregel kan settes inntil 5 meter nærmere sjø enn veggiv på hovedbygning, men ikke nærmere sjøen enn 15 m. Dette er en videreføring av en praksis som ble etablert i Vestfold for 10 år siden.

Kystsoneplanen fra 2014 med tilhørende veileder har vært lagt til grunn for kommunenes arbeid med byggegrense mot sjø i Vestfold. Ny retningslinje viderefører en praksis samtidig som nye krav fra SPR strandsone tas inn. Dette medfører at dersom det skal tegnes nye byggegrenser eller byggegrenser skal endres eller revideres, må nye utredningskrav fra SPR strandsone oppfylles. Planer som har til hensikt å utvide byggegrensene slik at det går på bekostning av strandsonevernet er i utgangpunktet uheldig.

Retningslinje 4.2 Generelt for byggeområder

Tiltak i 100-metersbeltet må alltid vurderes mot hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det skal som hovedregel ikke åpnes for ny bebyggelse som strider mot disse interessene.

Samlet sett skal det ved all utbygging innenfor 100-metersbeltet legges vekt på løsninger som sikrer eksisterende landskapssituasjon og allmenn tilgang til sjøen.

Merknad til retningslinjen

Retningslinjen viderefører og samler deler av SPR-strandsone pkt. 4, 8.3 og 8.6, for å tydeliggjøre hva som gjelder for tiltak i 100-metersbeltet bak byggegrensen. Retningslinjen viderefører og forenkler innholdet fra retningslinjene 1.2 og 1.4 fra kystsoneplan 2014.

Plan- og bygningsloven §1-8 første ledd løfter frem natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser som sentrale hensyn i strandsonen:

I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.

Hensikten med retningslinjen er å tydeliggjøre hvilke interesser som alltid skal tillegges vekt i forvaltningen av strandsonen. Selv om en byggegrense mot sjø opphever det generelle byggeforbudet i strandsonen, skal strandsonehensynene likevel vurderes og ivaretas ved planlegging og gjennomføring av tiltak.

Første avsnitt slår fast at tiltak i 100-metersbeltet alltid skal vurderes mot hensynet til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Det skal ikke åpnes for ny bebyggelse som strider mot disse interessene.

Hvilke konsekvenser tiltakene får for verdiene, og hvilke grep som er gjort for å forbedre situasjonen skal synliggjøres. Av dette følger at tiltak som går på bekostning av strandsonehensynene ikke skal skje.

Andre avsnitt handler om at for all utbygging i 100-metersbeltet skal det legges vekt på løsninger som bedrer eksisterende landskapssituasjon og allmenn tilgang til sjøen.

Retningslinje 4.3 Sjøfront i by og transformasjonsområder

Ved planlegging og utvikling av de sjønære arealene i by og større transformasjonsområder skal:

- *Det tilrettelegges for offentlig ferdsel, rekreasjon og opphold for allmennheten til og langs sjø.*
- *Sammenhengende grønnstruktur utvikles og ivaretas.*
- *Det tas hensyn til klimaendringer og avbøtende tiltak vurderes.*

Merknad til retningslinjen

Hensikten med retningslinjen er å konkretisere de kvalitetene som bør planlegges inn for å bidra til attraktivitet ved planlegging og utvikling av de sjønære arealene i by og større transformasjonsområder.

SPR strandsone pkt. 6.4 sier at:

Byggeforbudet i plan- og bygningslovens § 1-8 gjelder også i byer og tettsteder. I byer og tettsteder skal behovet for fortetting, sentrums- og byutvikling tillegges vekt. I tidligere havne- og næringsområder, som ikke lenger er næringsaktive, skal det være en mindre restriktiv holdning til omdisponering til bolig- eller fritidsbebyggelse.

Det må legges vekt på å sikre allmenn tilgjengelighet til sjøen, for eksempel ved ivaretagelse og etablering av strandpromenader, turveier og badeplasser. Det bør legges vekt på hensynet til universell utforming i denne planleggingen.

Strandsonen kan være en ressurs i utviklings- og transformasjonsprosesser for å øke attraktiviteten i sentrum. Byer og tettsteder som åpnes mot sjøen, slik at kaier og sjøfront utgjør en del av byrommet, bidrar til dette.

Kystsoneplan 2014 omtaler ikke dette temaet.

Retningslinjen er en utdyping av SPR strandsone pkt. 6.4. Retningslinjen tydeliggjør hva som skal utredes ved planlegging og utvikling av sjøfront i by og transformasjonsområder for å følge opp målsetninger om å øke kvaliteten på de sjønære arealene i by.

Retningslinjen skal sikre at det ved planlegging og utvikling av sjønære arealer i by og større transformasjonsområder, tilrettelegges for allmennhetens mulighet for opphold og aktivitet, utvikle og ivareta sammenhengende grønnstruktur tas hensyn til klimatilpasning.

Hensikten med retningslinjen er å bidra til at sjøfronten i urbane områder får økt kvalitet og er tilgjengelig for allmennheten. Flere av behovene for rekreasjon, aktivitet og friluftsliv for befolkningen kan løses ved å konsentrere aktiviteter til sjønære arealer i byer og tettsteder. I tillegg er hensikten å ha et større fokus på grønnstruktur og klimatilpasning langs sjøfronten i urbane områder, for å begrense negativ påvirkning på natur og Oslofjorden.

Ved planlegging og utbygging av de sjønære områdene i byer og tettsteder og transformasjonsområder, skal kommunen vurderer tiltakene mot strandsonehensynene. Konsekvenser av tiltakene og hvilke grep som er gjort for å forbedre vurderes og synliggjøres. Videre medfører retningslinjen at kommunene utreder og vurderer muligheten for å legge til rette for tiltak som vil heve kvaliteten og allmennhetens tilgang og bruk av områdene. Det kan for eksempel være behov for å tilrettelegge for urbant friluftsliv.

I kystsoneplanen legges til grunn en restriktiv holdning til tiltak som privatiserer sjøfronten, og en mer liberal holdning til planer og tiltak der det tilrettelegges for allmennheten, reiseliv og turisme, og hvor grønnstruktur og klimatilpasning er ivaretatt.

Retningslinje 4.4 Næring

Ved spørsmål om transformasjon av eksisterende, sjønære næringsområder skal arealer som vurderes å ha vesentlig verdi for fremtidig næringsvirksomhet med behov for tilgang til sjø, beholdes som utviklingsområde.

Merknad til retningslinjen:

Hensikten med retningslinjen er å sikre en fleksibilitet knyttet til arealer for fremtidige næringer, der behovene ikke er kjent i dag.

Med bakgrunn i byggeforbudet i strandsonen og at det derfor blir vanskelig å avsette nye arealer til næring i framtiden, ønsker fylkeskommunen å gi et klart signal om å ta vare på næringsarealene.

SPR-strandsone pkt. 6.4 handler om planlegging i byer og tettsteder og sier at:

I tidligere havne- og næringsområder, som ikke lenger er næringsaktive, skal det være en mindre restriktiv holdning til omdisponering til bolig- eller fritidsbebyggelse.

Kystsoneplan 2014 omtaler ikke dette temaet like tydelig.

Retningslinjen fastslår at det ved behandling av forslag om transformasjon av eksisterende, sjønære næringsområder til andre formål skal gjøres en vurdering av områdets egnethet for næringsvirksomhet. Dersom området vurderes å ha vesentlig verdi for fremtidig næringsvirksomhet med behov for tilgang til sjø, beholdes det som næringsareal.

Retningslinjene er særlig myntet på eksisterende næringsområder som ikke ligger i byer og tettsteder, men vurderingen kan også være relevante for arealer tettere på byene og tettstedene.

Retningslinjen er et regionalt tillegg for å vurdere om eksisterende næringsarealer bør bevares for fremtidige næringer med behov for tilgang til sjø. SPR-strandsone pkt. 6.4 gjelder i byer og tettsteder, den regionale retningslinjen gjelder også utenfor byer og tettsteder.

Retningslinjen er en påminnelse til kommunene om at behovet for fremtidige næringsareal med behov for sjøtilgang alltid skal vurderes ved spørsmål om transformasjon av eksisterende næringsarealer.

Retningslinje 4.5 Fritidsboliger

Det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye fritidseiendommer i 100-metersbeltet.

Nye fritidsboliger langs kysten bak 100-metersbeltet kan tillates dersom forholdene ligger til rette for det og allmennhetens interesser ivaretas på en god måte.

Merknader til retningslinjen

Retningslinjen sier at det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye fritidsboliger i 100-metersbeltet langs sjøen i Vestfold, mens det kan åpnes for noe utvikling i områdene bak 100-metersbeltet.

SPR- strandsone pkt. 8.5 gjelder fritidsbebyggelse:

Det skal være en svært restriktiv holdning til planlegging av nye fritidsboliger og vesentlige utvidelse av eksisterende fritidsboliger. Kommunene bør innføre bestemmelser i kommuneplanen for maksimal størrelse på bygninger og eventuell utvidelse av fritidsboliger i strandsonen.

Retningslinjen er en regional tilpasning av SPR-strandsone pkt. 8.5.

. Gjennom kystsoneplan 2014 ble kommunene i Vestfold enige om felles rammer for fritidsboliger langs vestfoldkysten. Det har vært stor enighet om at det er positivt at kommunene har felles bestemmelser knyttet til fritidsboliger. Rammene for utvikling av eksisterende fritidsboliger er innarbeidet som bestemmelser i kommunenes arealdeler.

Første avsnitt slår fast at det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye selvstendige fritidseiendommer i 100-metersbeltet langs sjøen. Retningslinjen innebærer at det som et klart utgangspunkt ikke skal tillates nye fritidsboliger i 100-metersbeltet i Vestfold. Dette er i samsvar med byggeforbudet i 100-metersbeltet og SPR strandsone pkt. 8.5. Strandsonen skal være tilgjengelig for allmennheten og holdes fri for bygninger og privatiserende tiltak. Den svært restriktive holdningen til etablering av nye fritidsboliger i 100-metersbeltet er en videreføring av den praksisen som ble etablert i Vestfold gjennom kystsoneplanen 2014.

Andre avsnitt sier at det kan tillates nye fritidsboliger bak 100-metersbeltet. Rammene gitt av retningslinje 1.1-1.5 er sentrale i slike tilfeller. Hensikten er å ta vare på de verdifulle områdene

som er langs kysten og ikke bygge dem ned. Den strenge holdningen er en videreføring av den praksisen som ble etablert i Vestfold gjennom kystsoneplan 2014.

7. Definisjoner og vedlegg

7.1. Definisjoner

- **Besøksforvaltning** skal sikre at opplevelsen blir god både for besøkende og fastboende, samtidig som den lokale verdiskapingen blir størst mulig. Besøksforvaltning betyr derfor at man sikrer en bærekraftig utvikling som er innenfor grensene til det natur, landskap, miljø, lokalsamfunn og lokal kultur tåler, samtidig som det gir grunnlag for sunn næringsdrift og lokal verdiskaping.
- **Blågrønne løsninger** er lokale overvannsløsninger som håndterer overvannet på overflaten og gjennom naturens egne prinsipper og ikke via kommunale avløpsanlegg.
- **Blågrønne strukturer** er veven av blå og grønne områder, områder som parker, vann, bekker og hundremeterskoger. De blågrønne områdene finner vi mellom og utenfor bebyggelsen.
- **Fortetting:** Med fortetting menes all byggevirksomhet innenfor dagens utbygde områder som fører til høyere eller mer effektiv arealutnyttelse.
- **Grønn infrastruktur** brukes om arealer og landskapselementer som har særlig betydning som formerings-, oppvekst- og forflytningsområder for arter og for artenes overlevelse over lang tid.
- **Kystsonen** dekker både de kystnære arealene i sjø (en nautisk mil utenfor grunnlinjen), strandsonen dvs. 100-metersbeltet og landområdene bak som utgjør en naturlig del av kystlandskapet
- **Landskapsøkologiske sammenhenger** handler om leveområder for dyr og planter og sammenhengen mellom disse.
- **Regenerativt reiseliv** er et reiseliv som har som ambisjon å bidra til fornyelse av ressursene og å skape positiv merverdi for lokalsamfunn, klima og miljø. Et regenerativt reiseliv tar med andre ord bærekraft lenger enn å forsøke å unngå skade eller kompensere for den.
- **Strandsone** dvs. 100-metersbeltet langs sjøen. Landbeltet 100 meter innover fra sjøen.
- **Tunikater** er en gruppe primitive ryggstrengdyr som lever i sjøen. De lever av å filtrere næringspartikler i vannet.
- **Økologisk tilstand** klassifiseres ut fra følgende klassifiseringselementer: Biologiske, kjemiske, fysiske og hydromorfologiske. Gjennom å kartlegge tilstanden og overvåke sammensetningene av utvalgte vannlevende arter, kan man si at vannet har god økologisk tilstand. Det som måles for å finne tilstanden i vannet er om vannet har en forventet sammensetning av utvalgte dyr og planter, forekomster av ulike bunndyr da noen er mer følsomme for forurensning enn andre, sammensetningen og aldersfordelingen av fiskesamfunnet i en innsjø eller i sjøen. For kystvann undersøkes ålegras, planteplankton, makroalger (tang og tare) og bunndyr.

7.2. Vedlegg

- Kunnskapsgrunnlag. Rapporten *Kunnskap om Vestfoldkysten*, datert 04.02.2025
- Kartløsning med temakart for kystsonen: [Kystsoneplan](#)
- Handlingsprogram med forslag til tiltak
- Lovspeil:
 - Dokumentet *Retningslinjer i kystsonen og nasjonale rammer*
 - Dokumentet *Retningslinjer før og nå. Retningslinjene i kystsoneplan 2014 og hvordan de er fulgt opp i kystsoneplan 2025*

UTKAST

Vestfold
FYLKESKOMMUNE

vestfoldfylke.no

Postadresse:

Postboks 1213 Trudvang
3105 Tønsberg

Besøksadresse:

Svend Foyns gate 9
3126 Tønsberg

Tlf. 33 34 40 00
post@vestfoldfylke.no

